

Registered at G.P.O. Melbourne for transmission by post as a periodical Price 1/6

VIII METAI

MELBOURNE, 1963 m. rugpjūčio 27 d. Nr. 34 (379)

Atominė persvara JAV
JAV apsaugos sekretorius McNamara senatė aiškino, kad atominė sutartis su sovietais palanki JAV. Dabar Amerika turinti atominių smaigalių dešimtis tūkstančių, o raketų daugiau nei 500. 1966 m. turės jų 1700. Sovietai viso to turi tik dalį.

Rusų aiškinimas
JAV valstybės sekr. Rusk senatė rugp. 12 d. aiškino, kad atominė sutartis tinka Amerikos interesams. Jis negali garantuoti ar sovietai atominės sutarties netais, bet jeigu tai bus padaryta, tai ir JAV gali atominius bandymus atnaujinti.

SKLAIDO ILIUZIJAS

Berlyne įvyko Kenčiančios Bažnyčios kongresas, kuriame dalyvavo 600 atstovų iš 28 kraštų. Kongreso tikslas plačiau paskleisti informaciją apie Bažnyčios padėtį sovietų pavergtuose kraštuose. Kongrese prisiminta ir Maskvos pastangos sueti ir koegzistenciją su Vatikanu. Paskelbtoje deklaracijoje nurodyta, kad kai kuriuose komunistų valdomuose kraštuose Bažnyčios persekiojimas sustiprėjo, kuris vedamas labiau maskuotomis priemonėmis.

Kongrese buvo įvairių kalbėtojų, kurie nušvietė kenčiančios Bažnyčios padėtį iš įvairių aspektų. Belgų kunigas Werenfred nurodė, kad Kremlius turi tam tikrų išskaičiavimų švelninti savo politiką Bažnyčios atžvilgiu. Minėtas kalbėtojas nurodė, kad vilkai avies kailyje nori išbrauti ir Bažnyčios aovidę. Komunistai siekia, jog Vakarų Bažnyčia pasidarytų tylinčia Bažnyčia. Tai pagrindinis komunistų siekinys.

Prof. A. Kindermann įspėjo vakariečius dėl iliuzijų. Chruščiovas siekia sulaužyti pasyvią rezistenciją ir palaužti Bažnyčios pasipriešinimą iš vidaus.

Tėvas van Straaten nurodė, kad vieno ar kito vyskupo paleidimas iš kalėjimo dar nėra Bažnyčiai duodamas laisvės įrodymas. Arkiv. Slipi paleidimas tarsi kime tais, kurie dėl sovietų šypsnio ar taktinės nuolaidos jau tik persekiojimus pasibaigus.

Jis priminė, kad 1962 m. Rusijoje buvo uždaryta apie 4,500 bažnyčių. Toliau buvo pasisakyta prieš kunigus, kurie siekia koegzistencijos su komunistais.

Pabaltijos valstybių atstovų konferencija.
Lietuvos pasiuntinybėje Vašingtone rugpjūčio 12 d. buvo Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovų konferencija. Iš Lietuvos pusės dalyvavo konsulai J. Budrys ir P. Daužvardis.

Katalikų suvažiavimas
Liet. Katalikų Mokslo Akademijos VI suvažiavimas šaukiamas 1964 m. rugsėjo 5-7 d. Niujorko Fordham un-te. Akademijos istorijos mokslo sekcija per pirmąjį pusmetį turėjo dvi paskaitas; prof. dr. P. Rabikauskas, SJ, skaitė "Iš jėzuitų teatro Lietuvoje istorijos", kun. dr. J. Vaišnora, MIC, — "Dvasininkija 1863 metų sukilime".

Akademija steigia savo židinius didesnėse lietuvių kolonijose. Pastaruoju metu tokio židinio įsteigimu rūpinamasi N. Anglijoje, JAV. Pirmasis pasitarimas įvyko Putname; dalyvavo dr. J. Gėrnus, kun. prof. St. Yla, T. Jurgėlaitis, OP, dr. Naviskas ir dr. Vaišny.

Tik dabar pakliuvo.
Vienas olandas 47 metus važinėjo be leidimo automobiliu ir tik dabar pakliuvo. Jis yra 63 m. amžiaus.

Melbournio liet. kat. parapijos šventės minėjimo dalyvių dalis (Viso dalyvavo apie 400 asmenų)

MELBOURNO LIET. KAT. PARAPIJOS ŠVENTĖ

Saulėtą pavasario dieną — rugpjūčio 18, Melbournio lietuvių parapija iškilmingai minėjo savo šventę. Šilts gražus rytas ir Parapijos Lituanistinę mokyklą sutraukė visus mokinius; atvyksta su mašinomis ir didelė ekskursija iš kaimyninio Geelongo su savo kapelionu kun. Dr. P. Bačinsku, kuris tuojau pat pradeda klausyti išpažinčių bažnyčioje, 11,45 val. prie altoriaus šv. Jono bažnyčioje išsirikiuoja organizacijų vėliavos su garbės sargybomis. Pradedamos pamaldos. Parapijos choras savo dainiu lotyniškų mišių giedojimu kelia tikinčiųjų širdis prie Aukščiausiojo, o šį kartą pasirodė tikrai puikiai giedomojo teksto interpretacija. Kapelionas savo trumpame pamokse apžvelgia Parapijos šventės prasmę ir reikšmę. Čia kas sekmadienį susirenkam garbinti Dievą savo gimtąja tėvų kalba, jungiami su Kristumi. Minima ir Marijos ir Dangų Emimo šventė, o kartu ir Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos metinė šventė. Offertoriumo metu solo gieda Henrikas Paškevičius, išpildydamas Maironio "Kai širdi tau skausmas". Prie šv. Komunijos buvo taip gausūs būriai,

kaip per pačias didžiąsias Bažnyčios šventes!

Po iškilmingų pamaldų trumpa pertrauka. Kas pasikalba šventoriuje, kas užsuka į mažąją salę, kur Kat. Mot. Draugija kas sekmadienį laiko bufetą ir gera proga čia pavalgyti pietus.

Šv. Jono bažn. didžiojoje salėje pradedamas iškilmingas Parapijos šventės minėjimas — akademija. Ją atidaro kapelionas, pakviesdamas visus sugiedoti Maironio "Apsaugok Aukščiausias tą mylimą šali". Į garbės prezidiumą pakviečia visų parapijos katalikų organizacijų pirmininkus: Katalikų Federacijos pirmininką Antaną Bakaitį, Geelongo kapelioną kun. Dr. Petrą Bačinską, Tėviškes Aidių Redaktorių, literatūros laureatą Bronių Zumerį, Liet. Kat. Moterų Dr.-jos pirm. Valeriją Šeštokię, Parapijos ir Jaunimo chorų vadovą — vargonininką Joną Jušką, Parapijos lituanistinę mokyklą vedėją V-

lentiną Čižauską, Ateitininkų Sendraugių pirm. Algirdą Grigaitį, Moksleivių Ateit. globėjus — Haliną Statkuvienę ir Antaną Raudį, Vyresniųjų Moksleivių Ateitininkų pirm. Gediminą Statkų, Gyvojo Rožančiaus vadovą Joną Muloką. Kartu perduoda Australijos Marijonų Viršininko — kun. Antano Kazlausko sveikinimus.

Programos pranešinėtoja pakviečiama p. H. Statkuvienė. Parapijos šventei skirtąją paskaitą labai vaizdžiai skaito Bronius Zumeris. Tai buvo aiškus lietuvių kataliko inteligento ir pasauliečio teigimai kas mums yra parapija, kaip ją turime branginti. Paskaita sulaukė labai gero pritarimo.

Akademijos meninę dalį pradėjo Birutė Tamošiūnienė, išpildydama Stasio Šimkaus kompozicijas — Kur bakūžė samanota ir Oj greičiau, greičiau kilk debesėli. Akompanavo stud. Rūta Švambarytė. Petras Morkūnas išpildė tris dainas: Už žalos girelės, Dar nepaketau pas mergelę joti ir Enrico Tosselli Serenadą. Halina Statkuvienė deklamavo Tėvynės ilgesys. Malvina Miliauskienė ir Antanina Petraitienė išpildė duetą padainuodamos labai senovišką ir romantišką kaimo dainą Angelėli ir Plaukia Nemunėlis. Joms akompanavo Juozas Seliokas. Petras Morkūnas ir Vincas Zdanavičius išpildė duetą, tai Naujalis, Tėvynės nemari.

Po meninės dalies Garbės prezidiumo nariai vėl pabėrė gražių minčių, sveikindami parapiją. Ypač čia gražiai pasireiškė pirmąjį kartą viešai kalbėdamas Vyresniųjų Moksleivių Ateitininkų pirm. Gediminas Statkus, kurio sveikinimą dedame atskirai. Iš publikos parapiją sveikino vien tik svečiai: Geelongo Apylinkės Valdybos pirmininkas p. Ivaškievičius ir Geelongo bažnyt. komiteto pirm. p. V. Stagis. Buvo paskaityti gautieji sveikinimai raštu: Australijos Lietuvių Katalikų Sielovados Direktoriaus kun. Petro Butkaus ir Adelaidės Ateitininkų Sendraugių Valdybos.

Akademija baigta visiems giedant Mariją, Mariją, giesmę. Ši šventė visiems parapijiečiams paliko gražių prisiminimų. Kataliko gyvenimas, prasideda krikštu Bažnyčioje, parapijoje, buriantis apie savo dvasios vadą kunigą, kuris Bažnyčios paskirtas vadovauti dvasiniam gyvenimui.

"EX CATHEDRA"

Jau esame apsvarstę ir radę, kad Bažnyčiai suteiktas neklaidingumas tik apreiškose tikėjimo ir doros tiesose ir kad tą dovaną turi mokantieji Bažnyčios dalis — t.y. vyskupų visuma drauge su popiežium.

Nekartojant tų aiškių Kristaus žodžių Mato (28,20) ir Jono (14,16) Evangelijose, kur Jis vis pažada vis būti su jais ir atsiųsti Šv. Dvasią, kuri budės, kad jie gerai atliktų savo uždavinį ir perduotų žmonėms neiškreiptą Viešpaties tiesą — dabar lieka tik padaryti išvadas. Nei V. Jėzus, nei Šv. Dvasia negalėjo būti iki pasaulio pabaigos su apaštalais, nes jie, kaip visi žmonės, išmirė — dauguma buvo nukankinti. Todėl suprantama, kad išganytojas turėjo čia galvoje apaštalių įpėdinius — vyskupus — su kuriais pasilikęs per amžius.

Kad vyskupų visuma, ar drauge susirinkę, ar būdami savo valdomos Bažnyčios dalyse, turi neklaidingumo dovaną tai yra tvirtą mūsų tikėjimo tiesą nuo pat krikščionybės pradžios. Jau šv. Jonas kankinys rašė efeziečiams būti vieningiems Dievo mokslu, kaip viso pasaulio vyskupai yra Jėzaus Kristaus mokslu (Ad. Ephes.).

Bet neklaidingas yra ir popiežius, kai jis kalba "ex cathedra" — iš sosto — kaip visų krikščionių Ganytojas ir Mokytojas ir savo aukščiausią apaštališką galią nurodo kokią tikėjimo ar doros tiesą privalo tikėti visa Bažnyčia.

Taigi jo neklaidingumas reiškiasi tik tose pačiose tikėjimo ir dorovės srityse kaip visos Bažnyčios, bet neapima jo kaip asmens, jo privačios nuomonės, ar net ir viešo pareiškimo politiniu ar socialiniu klausimu.

Šis tikėjimas ypač remiasi dviem šv. Rašto tekstais: 1) Kai Kristus apaštalą Petrą skiria Bažnyčios vadu ir pagrindu (— uola) sako: "Ir ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią, ir pragaro vartai jos nenugalės" (Mat. 16, 18). Šėtonas yra melo tėvas, kaip sako šv. Raštas, jo pragaras yra klaidos karalystė ir kovoja klasta ir melu. Jei ir apaštalas Petras ar jo įpėdiniai galėtų klysti ir tuo kitus suklaidinti — tai pragaras tikrai nugalėtų Bažnyčią. Jei ir tokia didžiausia priešinga jėga, kaip pragaras, jos nenugalės — tai ta tiesos stiprybė ir tvirtuma — uola, turi duoti apaštalas Petras ir jo įpėdiniai iki pasaulio pabaigai.

2) Bet dar aiškiau V. Jėzus pareiškė Petriui per paskutinę vakarienę: "Simonai, Simonai! Štai šėtonas reikalavo jūsų, kad persijotų jus, kaip kviečius, bet aš prašiau už tave, kad tu nenustotumei tikėjimo, todėl tu kada nors atsigręžęs stiprins savo brolius" (Luk. 22,32). Tas brolių stiprinimas jau reikalingas ne tik kol kiti apaštalai gyveno, bet ypač po jų mirties — jei jo įpėdiniai — popiežiai galėtų klysti, tai jie ir to tikėjimo nustotų ir vietoj, kad stiprintų savo brolius — jus tik klaidintų tikėjime.

Toji tiesa apie popiežių — kaip autoritetinę ir neklaidingą sprendėją ypač ryški B. Padavime Tiek apaštalių laikais, tiek ypač vėlesniais amžiais iškilus ginčams ar svarstant kai kurių skelbėjų klaidas, ką liudija Bažnyčios Tėvų raštai (šv. Irenijus, šv. Augustinas) — galutinis sprendimas buvo atiduodamas popiežiui. Iš čia yra ir žinomas Bažnyčios posakis: "Roma locuta, causa finita" (Roma tarė žodį ir dalykas baigtas). Nors visais laikais buvo tikėta, kad popiežius neklaidingas, tačiau kaip tikėjimo tiesa tai buvo paskelbta tik Vatikano visuotiniame susirinkime (1869-1870).

Kun. P. Butkus

De Gaulle Izoliuojamas

Amerikiečiams pavyko įtikinti Adenauerį, kad jis prisidėtų prie atominės sutarties. Beliks prie sutarties neprisidėjusi komunistinė Kinija ir Prancūzija. Vokietijos prisidėjimas svarbu tuo, jog

Vokietija atskiriama nuo Prancūzijos ir de Gaulle paliekamas vienas. Amerikiečiai su vokiečiais susitarė ir dėl naujos tankų programos, Prancūzija Vokietijai dėl to pareiškė protestą, nes, girdi, toks susitarimas pažeidžia Vokietijos ir Prancūzijos susitarimą standartizuoti ginklus.

Žodžiu de Gaulle izoliuojamas. Tačiau nelaukiama, kad jis kapituliuotų. De Gaulle pasiryžęs varyti prancūzų atominės energijos plėtimą ir svarstoma galimybė apie Prancūzijos pasitraukimą iš Nato. Tai būtų didelis smūgis vakariečių gynybai. Prancūzija tik stebi, ką darys kitos Europos valstybės: ar jos palaikys Prancūziją, ar prisidės prie Amerikos.

Australijoje

Komunistų partijos uždarymo reikalas.

Austr. Lietuvių Bendruomenės Sydnėjaus skyriaus visuotiniame metiniame susirinkime birželio 2 d., 1963 m. p. J. Kedys pasiūlė susirinkimui priimti rezoliuciją dėl komunistų partijos uždarymo Australijoje, kuri susirinkimo buvo priimta ir susirinkimo pirmininko buvo pasiūstas Australijos ministeriui pirmininkui sekancio turinio:

"Jo Ekselencijai Sir Robert Gordon Menzies, Australijos Commonwealth'o Ministeriui Pirmininkui, Parlamento Kanceliarijai, Canberra, ACT.

Pone Ministeri Pirmininke,

Austr. Lietuvių Bendruomenės Sydnėjaus skyriaus visuotiniame susirinkime, įvykusiame birželio 2 d., 1963 m., yra priėmus sekancią rezoliuciją:

Australijos komunistų partija neatstovauja šios valstybės interesams, bet tikrai yra visiškai priklausomas skyriaus Sovietų Rusijos komunistų partijos.

Atsižvelgiant, kad komunistai dirba svetimos valstybės interesams, valstybės, kurios vadas, kaip žinome, yra viešai pareiškęs, kad kapitalistinės sistemos valstybės bus komunistų palaidotos, dėl to komunistai pagrįstai pavojingi Australijos valstybės ekonomikai ir tikslams. Vietiniai partijos nariai aiškiai sudaro natūralų vėlavimo šaltinį svetimų interesų šnipų tinklams, kurie, kaip žinome iš paskutiniųjų spaudos pranešimų, yra be perstojo kuriami Sovietų ambasados Australijoje diplomatinio atstovų.

Vedami virš minėtų pastabų, Sydnėjaus Skyriaus Austr. Lietuvių Bendruomenės per visuotinio metinio susirinkimo prezidiumą klausia, Jūs, Pone Ministeri Pirmininke, negi dar laikas neprinokti vėl iškelti klausimą dėl komunistų partijos Australijoje uždarymo.

Prašome priimti mūsų aukščiausią pagarbą.

A. Danta
Susirinkimo pirmininkas
V. Patašius
Sekretorius

Gautas šitos atsakymas:

"Australijos Commonwealth'o Ministerio Pirmininko Kanceliarija, Canberra, 1963 m. liepos 24 diena.

Malonus Pone,

Aš buvau paprašytas atsakyti į Jūsų laišką Ministeriui Pirmininkui. Kartu su Jūsų laišku buvo pridėta Jūsų organizacijos rezoliucija pareiškianti, kad būtų daromose pastangose uždrausti komunistų partiją Australijoje.

Man yra pavesta Jums pranešti, kad rezoliucijos reikalavimai buvo priimti dėmesiu.

Su pasitikėjimu,
E. J. Bunting
Sekretorius

rezoliucijos

JAV senatorius Dirksenas, mažumos vadas, įnešė naują rezoliuciją Pabaltijo valstybių laisvės reikalui. Tai proga senatorius kalbėjo: "Abejoju, ar yra kita tautinė grupė plačiame pasaulyje su tokia nepaprasta ištikimybė laisvei, kaip Pabaltijo tautos".

Senatoriaus žodis įtrauktas į Congressional Record, o jo įnešta rezoliucija išleista atskiru dokumentu. Tai trisdešimt šeštoji rezoliucija Pabaltijo laisvės reikalui. Senate tokių rezoliucijų yra septynios, o kongrese dvidešimt devynios. Būtų gerai, kad pasaulio lietuvių padėkėtų senatoriui Dirksen už šią rezoliuciją, nes tokios padėkos paskatintų senatorių kovoti ir ateityje už tos rezoliucijos pravedimą. Laiškai adresuotini: Senate Office Building, Washington 24, D.C., USA.

Likviduoja kapinės švėkšnoje

Komunistinėje "Tiesoje" paskelbta, kad švėkšnoje esančios tarp L. Giros ir Brailio gatvių kapinės likviduojamos.

Skaudulys Ant Prezidento Kojos Piršto

Neseniai Chruščiovą aplankė belgų užsienio reikalų ministras Spaak. Apsilankymo proga Nikita Chruščiovas tarp kitko Spaak pareiškė: "Berlynas yra skaudulys ant prezidento Kennedy kojos piršto, ant kurio aš galiu laikas nuo laiko užsilipti".

JAV politiką rikiuoja prezidentas. Jo artimiausias padėjėjas yra vadinama saugumo taryba, kuri aptaria karinius ir politinius klausimus. Politikos rikiuotojai turi nepaprastai didelę ir painią kūrą žvalgybą, kurios daviniais pasiremdami dažnai daro sprendimus. Amerikiečiai nori viską žinoti ligi smulkmenų. Tų smulkmenų beješkodami, ne visada

Dabar tylės, paskui taikysis

JAV vyriausybės sluoksniuose aiškinama, kad dėl Kubos dabar tylės, o po prezidento rinkimų sekančiais metais bandys su Kuba atnaujinti santykius.

Melbournio liet. kat. parapijos šventės minėjimo — akademijos prezidiumas. (Žiūr. aprašymą)

Gal atsigulsime kaip dinozaurai į muzėjų

C. A. Herter, neseniai kalbėdamas Kanadoje, Montrealyje, nurodė apie JAV štai ką: "Laikai keičiasi ir mes privalome keistis. JAV ekonomija yra milžiniška, tačiau praeities milžinai dinozaurai, kurie neprisitaikė prie gyvenimo, atsidūrė muzėjuose. Tas pats gali atsitikti ir su mumis".

Šiandien amerikiečių tautos vairo lemia Harvardo universiteto auklėtiniai. Daugelis jų jau naujų auklėtinų rado atviras duris į Baltuosius Rūmus. Čia jie atėjo

be gyvenimo praktikos. Jie moka gražiai kalbėti ir pasakyti puišias kalbas. Daugelio jų pažiūros yra kairiojo liberalizmo, o daugiausia — tai visokių prieštaravimų reginys. Jie save vadina liberalais, tačiau savo darbus rikiuoja kairės kryptimi ir dažnai nuėina į aiškius prieštaravimus pačiam liberalizmui. Daugelis akademikų yra gerai paruošti savo srityje, bet siauro žvilgsnio ir beprincipinės atramos. Jie gyvena politika diena iš dienos bet to-

limesnio įvykių apėmimo. Padarę vieną žingsnį šiandien, rytoj mato, kad negerai ir tada duoda du žingsnius atgal. Kai komunistas šneka, tai žinai jo tikslus ir ko jis siekia, bet kai amerikiečiai aiškina pasaulinę politiką, tai nežinai ko jie nori ir ką jie rytoj ketina daryti. Viršuje paminėtas išsireiškimas aiškiai sako, kad amerikiečiai nespėja keliauti su laiko dvasia ir nepajėgia pasinaudoti tuo didžiuliu uždaviniumi, kurį į jų rankas šiuo metu padavė istorija. Tai yra viena iš mūsų laikų didžiųjų tragių. Uždaviniai dideli, bet tiems dideliems uždaviniams vykdyti reikia ir didelių asmenybių, kurių, deja, amerikiečiai prie valstybės vairo neturi. Jų yra tautoje, bet tie vyrai yra per dideli, kad jiems eilinis žmogus patikėtų savo likimą, nes dideli žmonės mažiesiems dienos žmo-

neliams yra nesuprantami.

Susirūpino

Europa rimtai susirūpino savo gynyba, nes vis mažiau pradeda dėti vilčių į JAV. Europos kraštai pradeda skirti dideles sumas karo pramonei. Savo karinius biudžetus padidino vokiečiai, švedai, prancūzai ir kiti. Vokiečiai pradeda gaminti savo patobulintus tankus, prancūzai suskato tobulinti karo lėktuvus. Švedai tobulina naikintuvus. Visi kraštai pradeda plėsti savo karo pramonę ir jai plėsti meta dideles sumas pinigų. Europos valstybės pamatė, kad pavojaus valanda gal reikės pasikliauti tik savo jėgomis.

Bėga pinigai iš krašto

Daugelis pasiturinčių italų savo pinigų perkelia į Šveicarijos bankus. Kadangi oficialiai tai padaryti negalima, todėl visas biznis varomas slapdai. Vyriausybė nesuranda priemonių sustabdyti šiam pinigų bėgimui iš Italijos. Pasiturintieji italai baiminasi, jog Italijoje gali įsigalėti komunizmas, todėl pasiturintieji stengiasi užtikrinti ateitį.

Per mažai siūlė

Olandijoje sunaikinta 250 tokių pupų, nes per varžytines už jas buvo pasiūlyta per žema kaina. Kiek anksčiau buvo sunaikinta pusantro milijono agurkų, nes nebuvo galima juos parduoti norima kaina. Tuo tarpu pasaulyje yra badaujančių žmonių, kurie būtų laimingi, kad gautų per dieną sauja pupų ar pora agurkų alkiui numalšinti.

Nepatikimas nuomininkas

Jaunas jugoslavų rašytojas Andjelko Vuletić parašė romaną, kuriame be kitų dalykų pasakoja, kaip studentas nužudė savo šeimiminę. Rašytojo šeimininke, perskaičiusi tą romaną, liepė Vuleciui išsikraustyti iš jos namų.

TEVIŠKES AIDAI

SAVAITRASTIS

18 Henry St., Kensington, Vic. Telef: FF 2358
LEIDžia AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJARedaktorius Bronius ZUMERIS, 14 Roxburgh Street, Ascot Vale, Vic
Korespondencijas ir straipsnius siųsti redaktoriaus adresu

Prenumeratos kainos metams 2 3 kitose kraštuose 7 dol. Atskiras numeris 1/6. Skelbimai už skiltes colį 10/-. Nuolatiniams skelbėjams Jarama nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisyti savo nuostata. Prenumeratą siųsti šiuo adresu: TEVIŠKES AIDAI 18 Henry Street, Kensington, Victoria.

PASAULIEČIAI IR BAŽNYČIA

— Būti "pasaulietišku" — svarbu, pirmiausia ir aukščiausia visko — norint būti katalikiškosios Bažnyčios dalimi — taip yra pasakęs Kanados kard. P. E. Leger

Ir tai ne vieno šio augštojo dvasiško nuomonė. Kad pasauliečiai visi bendrai ir kiekvienas pasaulietis atskirai — yra labai svarbu katalikiškai Bažnyčiai — taip galvoja ir daugelis popiežių. Gi Pijus XII-sis yra tiesiai pasakęs: "Pasauliečiai — tai ir yra Bažnyčia".

Taip sakymas tas didysis ir šventasis Popiežius nedarė jokių nuolaidų tarp Bažnyčios ir pasaulietiškosios bendruomenės. Jis tais žodžiais išreiškė definiciją — Bažnyčios esmės apibrėžimą.

Bažnyčia tai yra gyvenanti bendruomenė. Bažnyčia yra tokia gyva, tokia judri ir veikli, kokia yra Bažnyčia sudarančioji bendruomenė. Todėl Bažnyčiai ir priklauso visi pakrikštytieji pasauliečiai, kartu, žinoma, ir visa dvasiška, pradedant suverenu Popiežiumi, o baigiant — ne eiliniu kunigu, bet mažiausiai žinomą pasauliečių — tikinčiųjų. Jau minėtasis Eminencija kardinolas Leger sako:

— Jeigu mūsų mintyse žodis "Bažnyčia" asosijuodamasis išryškina tarytum idėją, autoritetą idėją ir pastato prieš mūsų akis Popiežių. Jo didingumo soste, arba vyskupus — jų ganytojiškos kėdės — mūsų žodžio "Bažnyčia" supratimas, toli gražu, nėra pilnas nors ir turi dalį tiesos, bet parbrėžina, tik dalį. Popiežiai ir vyskupai — nėra Bažnyčia, bet tik tai — Bažnyčios hierarchija.

Dar toliau rutuliojant mintis, jeigu mūsų pasąmonėje žodžio "Bažnyčia" sąvoka refleksuojasi — reikšdamosi su kunigais jų bažnytinuose rūbuose, ar vienuoliuose — vienuoliškose abitoose, ar, pagaliau, vienuolėse seselėse — su jų vienuoliškais aparais — taipogi tokia vizija dėl Bažnyčios definicijos — tėra tik dalinė ir labai ribota...

Tad, kas gi, pagaliau, Bažnyčia. To žodžio pagrindas — prieš mūsų akis turėtų atsiverti perspektyva, iš kurios plačiausiai mąstyti visą, o visą žmoniją, žmonių visą pasaulio apimtį. Toji perspektyva mūsų vaizduotėje turėtų atsiskleisti tokiu didingumu ir tokiu pločiu, kad apimtų visas tautas, visas kalbas, bendrai — visą žmoniją. Tai ir būtų Bažnyčia, plačiaja to žodžio prasme.

Pasaulyje gyvena žmonės — Dievo tvariniai, ne kas kita, ir sudaro Mistinį Kristaus Kūną, kurio atskiras narelis, atskira sudėtinė dalelė — ir yra kiekvienas žmogus, kiekvienas (svarbiausia) pasaulietis.

Taigi, viskas — visi nurodymai veda prie to, kad Bažnyčia — tai yra visas pasaulietiškas pasaulis — visi žmonės. Jeigu nūdien dar visa žmonija nepriklauso Katalikiškai Bažnyčiai, tai siekiama to. Tam tikslui yra misijos su pasiuntusiais misionieriais ir visais geros valios žmonėmis.

Dabar mes jau žinome, ką reiškia būti "pasauliečiu" ir kokia to pasauliečio paskirtis, taip lygiai ir misija. Pasaulietis — tai yra žmonijos dalelė, atskiras narelis, o svarbiausia, jis turėtų būti Katalikų Bažnyčios narys.

Bažnyčia, kaip tokia, yra vieta, kur vyksta liturginės ceremonijos. Bet tai dar ne viskas. Bažnyčioje dar yra didesnės ar mažesnės naves, kurios savyje talpina krikščioniškąją pasaulietiskąją visuomenę. Gi toji visuomenė privalo (ir dalyvauja) aktyviai bažnyčioje atliekamų maldų, o svarbiausia, Nekruvinosios Aukos — šv. Mišių ceremonijose.

Popiežius, vyskupai ir kunigai

atstovauja tik bažnytinę administraciją. Tačiau, jeigu nebūtų pasaulietiškosios visuomenės, neireikėtų nė tos administracijos. Todėl minint dvasiškąją ir negalima surasti joje pilnos bažnytinės sąvokos, nes bažnytinė hierarchija, kaip jau minėta, nėra Bažnyčia.

Be pasaulietiškosios visuomenės, anaipolt, nesudarytų pilnutinę Bažnyčią, nes tuomet nebūtų kam melsis, nebūtų kam susirinkti ir fraternizuoti ir tuos pačius — vieningus bankietus, nebūtų kam susėti ir bažnytinis suolus, arba — katalikiškųjų suiegu patalpose — už stalų, kur išsakomas ir skelbiamas tiesos žodis.

To dar negana. Be pasaulietiškos visuomenės netgi nebūtų kam tų puošniųjų bažnyčių, tų garsų ir garbingų Dievo namų, ne pastatyti... Taigi ir čia pasaulietiškosios visuomenės darbas, jų lėšos, jų pareigos, kurios ir išreiškia žodžio "Bažnyčia" sąvoką.

Puošniųjų bažnyčių statyba — tai garsųjų architektų meninio genijaus pasireiškimas, o pasauliečių, eilinių Bažnyčios narių ir narelių dovana Dievui. Tai gražinimas gražiojo pasaulio ir gražinimas kam? — Pačiam Dievui — Pasaulio Sutvėrėjui.

Kiekvienas pasaulietis, dar tebebūdamas silpno kūdikio rolėje, krikšto metu — patampa gyva ir veiklia cele (arba laštele) Didingo Dieviškojo Mistinio Kūno. Todėl beaugdamas, stiprėdamas jis turi būti mokinamas, auklėjamas savo didįjį pašaukimą suprasti ir pagal jį gyventi. Gyvenimas, jei kartais ir sunkus, jis yra prasmingas ir vertas aukos. Todėl ir sunkia gyvenimo dalia reikia nešti kankinai, tuo pačiu dalyvaui didžiojo Kristaus misijoje, kurioj ir pats Kristus, Dievo Sūnus, daug kentėjo ir mirė ant kryžiaus. Gi tas kryžius ir pasiliko tikintiesiems išganymo simboliu.

Be viso to, be kantrybės, pasišventimo ir sekimo Kristaus pavyzdžiu, šio žemės kankinys keliais, kiekvienas pasaulietis dar turi būti, nors gal ir ne visiškai tiesiogine (gal tik perkeltine) prasme — pranašu, kunigu ir netgi karaliumi. Tai formulė, kuri jei dar nežinoma, turėtų būti žinoma krikščionims, Mistinio Kristaus Kūno nariams.

Būti pranašu, dar nereikia būti ateities spėjiku. Religiška prasme, žodį "pranašas", reikėtų suprasti žodžiu, apibūdinančiu tokią asmenį, kuris kalba "už ką nors". Šiuo gi atveju — už Dievą, už Dievo Sūnų, Jėzų Kristų, kuris nevengia Jo garbinti, pripažinti ir Jo pripažinimą — įtaigoti kitiems.

Taigi, tokiu ir panašiu — kiekvienas pasaulietis patampa jau krikšto metu. Jis patampa pranašu, liudiniu ir skelbėju garbinamosios tiesos. Jis tą tiesą skelbia ne bažnyčiose iš ambonų, bet vyskupiškuose sostuose, pagaliau ir ne popiežiškame trone, bet visuomenėje, toj pačioj visuomenėje, kurioj pats gyvena (bus d.)

P. Alšėnas

Seniausia kalba lietuvių

Amerikiečių laikraštis "The Philadelphia Evening Bulletin" klausimų ir atsakymų skyriuje rašė apie lietuvių kalbą

Dienraštis visų pirma pacitavo "Americana" enciklopedijos informaciją: "Lietuvių kalba yra senesnė, negu graikių, lotynų, vokiečių, keltų ir slavų kalbos. Ji priklauso indoeuropiečių grupei ir yra sanskritui artimiausia kalba... Taigi, kalbininkai bendrai sutinka, kad lietuvių kalba yra seniausia iš visų gyvųjų kalbų. Nėra lengva ją palyginti su arabų kalba, kurios senumas nėra reikiamai nustatytas".

LENKIJA TARP ROMOS IR MASKVOS

Bažnyčios ir valstybės santykiai visais laikais sudėtingi, o ypač tomis sąlygomis, kurias sukuria komunistinė sistema. Todėl šioje apžvalgoje tik paviršutiniškai ir nepilnai paliestas dabartinės Lenkijos atvejis. Belieka pateiktąją medžiagą sutraukti apibendrinti ir jos šviesoje palyginti lietuviškąją tikrovę bei galimybes.

Didesnio dėmesio nusipelnė lenkų katalikų nuomonė, jog Tyls Bažnyčios terminas daugiau tinka tiems, kurie gyvena laisvėje ir nepakelia balso už priešpaukščiančius tikėjimo brolius, o kartais dar patiki priešpaukščiančių skelbiamoms paskaloms.

Lenkijos Bažnyčia kovoja už savo būti. Jai tenka ginti tikėjimo grynumą, sąžinės laisvę, asmens teises, teisę skelbti tikėjimo tiesas, auklėti jaunąją kartą, vykdyti artimo meilės darbus.

Vyksta kova tarp dviejų visai nesuderinamų pasaulių. Komunistų strateginiai tikslai nepakito nė truputį. Tiek pirma, tiek dabar jiems religija — prietaras, Gomulkos žodžiais, fanatizmas. Vienas ir tas pats tikslas: išrauti tikėjimą Dievu iš žmogaus širdies ir jį pakeisti tariamai "mokslinė pasaulėžiūra".

Ligi tai bus atsieta, ligi išaugęs Dievo nepažįstančioji naujoji

Pacaiškinimas

Š. m. liepos mėn. 30 d. "Tėviškes Aidas" atspausdino A. Jas laiškelį — "Negaliu suprasti", kuriame paličėta Tautos Fondo reikalas. Kadangi šiuo reikalu gali kilti ir daugiau kam neaiškumų, tai norime ta proga duoti lietuviškai visuomenei platesnį paaiškinimą

Kiek liečia senas Krašto Valdybos skolas Tautos Fondui, tai čia tenka pasakyti, kad jos yra mokamos tiesioginiai TF Centro Valdybai. Krašto Valdyba jau gražino skolas £300. Kadangi skola gražinama bėrpijai, tai mūsų piniginiuose dokumentuose jos gražinimas nėra atžymėtas.

Dėl TF savarankiškumo, tai čia tenka štai kas pasakyti: TF yra savarankiška lietuviška institucija, turinti tikslą remti tautos laisvinimo darbus. Bet tos surinktos aukos turi būti plačios visuomenės kontroliuojamos per Revizijos Komisijas. Viso pasaulio TF Atstovybės ir jų skyrius tikrina, pagal TF statuto, 21 paragrafą, bendruomenių Kontrolinės Komisijos, taigi ir Australijoje. Jei bendruomenės Kontrolinės Komisijos, pakviestos revizuoti, atsisakytų to darbo atlikti, tada savaime suprantama, galėtų būti pakviesta bet kurios kitos organizacijos Kontrolinė Komisija šiam darbui atlikti.

Šia proga norime priminti, kad naujosios TF Atstovybės visos surinktos aukos TF yra bėrpijai persiunčiamos TF Centro Valdybai.

Už visas prikiestas TF aukas nuosirdžiai dėkojame. Mūsų aukos nėra balsas tyruose, jį girdi pasaulio sąžinė, o mūsų pareiga jai nuolat priminti, kad mūsų tauta tebeaukėja teisingo sprendimo. Tad visi dėkimesi ir bendra darba, kad mūsų balsas būtų stipresnis. Vargas tiems, kurie praradę viltį, nustoja šaukti ir reikalavę atstatyti laisvę ir teisingumą savo tautai.

Tautos Fondo Atstovybė Australijoje

Purto ir ten

Jei reikės — kariausime

Portugalijos min. pim. Salazaras atsakė į UNO saugumo tarybos nutarimą riboti Portugalijai ginklų tiekimą, jei ji neduos nepriklausomybės Angolai, Mozambikui, Portugalijos Gvinėjai, kurios saugumo taryba laiko kolonijomis, o Portugalija savo teritorijos dalimi. Salazaras todėl ir pareiškė, kad už savo teritorijos neliečiamybę Portugalija kovos visomis priemonėmis. Kas vyksta iš tikrųjų Angoloje, painformavome malonius skaitytojus praėjusiame šio laikraščio numeryje pateikdami amerikiečių generolo išpučius iš Angolos.

— Dievas padeda savo malonėmis, bet iš žmonių reikalauja bendradarbiavimo. Religiniam gyvenimui gilinti visų pirma yra pašauktas kunigas, o po jo ir visi parapijiečiai.

— Be drausmės net kilniausi užsiėjimai vėjas nūvis. Katalikiškos organizacijos savo tikslus tik tada pasiekia, kiek savo nariuose išugdys atgamtinį gyvenimą ir katalikišką kultūrą.

karta, komunistinis režimas norėtų pasinaudoti Bažnyčia kaip savo tarnaitė — ancilla regis.

Ir ta prasme taktika pasikeitė. Kas Bieruto laikais buvo vykdoma be atodairos, Gomulkos valdžioje daroma atsargiau, vengiant sukelti per daug smarkias tikinčiųjų reakcijas. Bažnyčia turi būti užtroškinta palaipsniui ir tyliai, nesukeliant kankinystės išpučių. Tam tikslui vis labiau veržiamas mokesčių sraigtas. Bažnyčiai sunaikinti naudojamas įteisingo aplėpimo būdas.

Be siauriausia prasme suprasto kulto bet kokia kita bažnytinė veikla laikoma neteisėta, valstybės įstatymų pažeidimu. Draudžiama laisvai auklėti jaunąją kartą, vesti kat. akciją, turėti savo organizacijas. Cenzūra negalėsingai ir kietai žiūri, kad kat. spauda viešai neprašytų jai gyvybiškai svarbių klausimų.

Smaugiama Bažnyčia ginasi savo vienybės jėga. Tai dvasininkų ir liaudies vienybė. Lenkų tauta gerai suvokia komunizmo pavojų iš Rytų ir pilnai vertina savo dvasinę priklausomybę nuo Vakarų krikščioniškosios civilizacijos. Iš laisvės — "Negaliu suprasti", kuriame paličėta Tautos Fondo reikalas. Kadangi šiuo reikalu gali kilti ir daugiau kam neaiškumų, tai norime ta proga duoti lietuviškai visuomenei platesnį paaiškinimą

Kiek liečia senas Krašto Valdybos skolas Tautos Fondui, tai čia tenka pasakyti, kad jos yra mokamos tiesioginiai TF Centro Valdybai. Krašto Valdyba jau gražino skolas £300. Kadangi skola gražinama bėrpijai, tai mūsų piniginiuose dokumentuose jos gražinimas nėra atžymėtas.

Dėl TF savarankiškumo, tai čia tenka štai kas pasakyti: TF yra savarankiška lietuviška institucija, turinti tikslą remti tautos laisvinimo darbus. Bet tos surinktos aukos turi būti plačios visuomenės kontroliuojamos per Revizijos Komisijas. Viso pasaulio TF Atstovybės ir jų skyrius tikrina, pagal TF statuto, 21 paragrafą, bendruomenių Kontrolinės Komisijos, taigi ir Australijoje. Jei bendruomenės Kontrolinės Komisijos, pakviestos revizuoti, atsisakytų to darbo atlikti, tada savaime suprantama, galėtų būti pakviesta bet kurios kitos organizacijos Kontrolinė Komisija šiam darbui atlikti.

Šia proga norime priminti, kad naujosios TF Atstovybės visos surinktos aukos TF yra bėrpijai persiunčiamos TF Centro Valdybai.

Už visas prikiestas TF aukas nuosirdžiai dėkojame. Mūsų aukos nėra balsas tyruose, jį girdi pasaulio sąžinė, o mūsų pareiga jai nuolat priminti, kad mūsų tauta tebeaukėja teisingo sprendimo. Tad visi dėkimesi ir bendra darba, kad mūsų balsas būtų stipresnis. Vargas tiems, kurie praradę viltį, nustoja šaukti ir reikalavę atstatyti laisvę ir teisingumą savo tautai.

Tautos Fondo Atstovybė Australijoje

Purto ir ten

Jei reikės — kariausime

Portugalijos min. pim. Salazaras atsakė į UNO saugumo tarybos nutarimą riboti Portugalijai ginklų tiekimą, jei ji neduos nepriklausomybės Angolai, Mozambikui, Portugalijos Gvinėjai, kurios saugumo taryba laiko kolonijomis, o Portugalija savo teritorijos dalimi. Salazaras todėl ir pareiškė, kad už savo teritorijos neliečiamybę Portugalija kovos visomis priemonėmis. Kas vyksta iš tikrųjų Angoloje, painformavome malonius skaitytojus praėjusiame šio laikraščio numeryje pateikdami amerikiečių generolo išpučius iš Angolos.

— Dievas padeda savo malonėmis, bet iš žmonių reikalauja bendradarbiavimo. Religiniam gyvenimui gilinti visų pirma yra pašauktas kunigas, o po jo ir visi parapijiečiai.

— Be drausmės net kilniausi užsiėjimai vėjas nūvis. Katalikiškos organizacijos savo tikslus tik tada pasiekia, kiek savo nariuose išugdys atgamtinį gyvenimą ir katalikišką kultūrą.

doroti su socializmo stadija.

Paliekant nuosąly tokias oficialias marksistines terminologijos plonybes, užtenka palyginti kaikiurius faktus. Gomulkos režimas atsisakė bergždžių mėginimų atskirti vyskupus nuo tikinčiųjų ir sudarė su jais susitarimą. Lietuvoj toliau nuožmiai persekiojami Episkopato likučiai ir jo teisės daryti kunigų paskyrimus vis dar užurpuoja kompartijos pavergimas kulto reikalams. Lenkijoje dar gali būti šokia tokia kalba apie tikybės pamokas, katalikų spaudą, vienuolynus. Net kat. universitetas veikia. Lietuvos katalikams visa tai atrodo kaip pasaka.

Kaip tik dėl to katalikybės patirtis Lietuvoj tais požūriais žymiai vertingesnė ir galėtų daugiau sverti dabarties svarstymuose, sprendžiant pasaulinius Bažnyčios reikalus. Pačių komunistų liudijimu, tikėjimas Lietuvoje gyvas. Episkopatas palaužtas, bet iš jo neišgauta jokių dviprasmiškų bendradarbiavimo pasižadėjimų. Tuo tarpu Lenkijos vyskupas ir režimo susitarime 1956 m. išsakymai atsiurbia nuo tautinio pasipriešinimo sąjūdžio, kunigams jų vyresnybės uždrausta dalyvauti kokioje nors pagrindinėje veikloje.

Neatsirado Lietuvoje nė "partitotų" kunigų mėginančių formaliai bendradarbiauti su režimu. Nėra nė kokio nors reikalingo sąjūdžio neva tautos siekio priedangoje, kaip Piasieckio "Pax" Lenkijoje.

Ir Lietuvoj, be abejo, tik savosios liaudies remiami išsilaiko kunigai. Nuožni priešpaukščiančio sumetimais tikinčiųjų gyvenimo, kurio mažai ir tie patys miršta staigia ir netikėta mirtimi. Tokių įspūdžių susidariau iš mūsų spaudoje skelbiamų nekrologų. Prileiskime, kad tokioje prieglaudoje atsirastų kokia 10 gyvenytojų. Iš tokio mažo skaičiaus prieglauda negalės išsilaikyti ir tada bus priversta administracija imti visus, taigi ir australus. Tuo atveju, kaip lietuviška institucija ji neteks savo privalumų.

Šiuo atveju australai neturėtų būti mums pavyzdys. Jų prieglaudos pilnos žmonių, gerai išuostose, seselių vienuolių, arba gerai prityrusių slaugių vedamos, dažnai su šeštadienio programomis ir tai viešpatauja kapų nuotaika. Man teko matyti keletą tokių

Ko galima laukti? Yra duomenų spėti, jog Gomulkos Lenkija chruščiovinėje sistemoje atlieka eksperimentinio lauko vaidmenį. Čia išbandytos naujos taktikos priemonės, jei jos Kremliaus nuožni, neša pagedaunamus vaisius, imama naudoti visos sovietinės sistemos mastu.

Sov. Sąjungos sudėtyje vienintelė Lietuva yra toks katalikiškas kraštas, kuriame gali būti pasekta Lenkijos pavyzdžiu. Ligi šiol

Komunistinės Apeigos Okup. Lietuvoje

Lietuvoje kovai su religija sugalvojama įvairiausių būdų. Štai kokie tie būdai dabar praktikuojami Lietuvoje:

Ateistinis krikštas

Kitais žodžiais tai vadinamos vardynos, kurių apeigos vyksta apylinkės vykdomojo komiteto raštinėje. Į tą raštinę atgabenamas naujagimis. Vykdomojo komiteto pirmininkas išdrožia tėvams pamokslą, kad jie privalo naujagimį išauginti komunistu ir tarybinės tėvynės kovotoju. Po to komunistinio pamokslą naujagimiui prisegamas raudonas kaspinas, o tėvams įteikiama kokia dovanėlė. Tai daroma, kad tėvus tokios bolševikinės krikštynos patrauktų. Paskui įtraukiamas į knygas naujagimio vardas ir tuo ateistinis "krikštas" baigiamas.

Ateistinės jungtuvės

Jungtuvės paprastai organizuojamos kas antras sekmadienis rajono centre, kur yra civilinių jungtinių biurų. Jaunavedžiai ateina į rajono kultūros namus. Čia jie pasirašo jungtinių akta, o koks nors partijos pareigūnas jaunavedžius pasveikina ir palinkėjimų po komunizmo vėliava. Po sveikinimo žodžio jauniesiems įteikiama gėlių. Orkestras supila maršą. Jaunieji išeidami perkempia nutiestą kaspiną, kaip simbol. ženklą, kad žengia į naują gyvenimą.

Ateistinės laidotuvės

Mirusiojo karstas apdengiamas bolševikine vėliava kokiame nors partijos ar kultūros name ir talpintas į vežimą ar mašiną vežamas į kapus, kur partijos pareigūnas pasako propagandinį žodį. Po to karstas nuleidžiamas į duobę ir kapas aplojamas partijos ar komunistinių organizacijų vai-

tai buvo nesvarbu, bet, Kremlui keičiant taktiką, Vatikano atžvilgiu, kaip tik tai tampa "geros valios" testu.

Ne tik užsienio propagandos reikalu, bet ir dėl vidaus politikos reikalavimų patys komunistai norėtų pakeisti dabartinę Kat. Bažnyčios padėtį Lietuvoje. Atsakymas išorininių stalininės sistemos žiaurumų ir jų pakeitimams lankstėnėmis ir regimai švelnėnėmis represijų priemonėmis — tai generalinė taktikos linija, kurios turi būti laikomasi su totalitarinio režimui būdingu nuoseklumu visose kontroliuojamo gyvenimo srityse. Ligšiolinė padėtis kaip tik dėl to Kremliuje laikoma nenormalia.

Jokia paslaptis, jog atsakinguose Lenkijos kompartijos sluoksniuose nerūgdomas diena iš dienos didėja, nes iki šiol dar nepasisekė įjungti naują bėgį.

Jeigu kol kas dar Kat. Bažny-

čios ir kompartijos santykiuose Lenkijoje nematyti jokio sušvelnėjimo ar gomulkinio atolydžio, tai čia ne Kremlius ir ne Lkp, bet lietuviškasis atkaklumas lemia. Tiek daug iškentusi ir iškentėjusi Lietuvos Bažnyčia, pergyvenusi stalininio laikotarpio siaubą, nemato reikalo nusilenkti pigaus sandorio ieškantiems Kremliaus dvasios nykštukams.

Lenkijos atvejais rodo, jog paviršiaus nuolaidomis komunistinis režimas daug laimėjo užsienyje ir gresia suvedžioti įtakingus sluoksnius. Atkaklus Lietuvos katalikų pasipriešinimas trukdo sovietams suvedžioti pasaulį ir tuo būdu žymiai prisideda prie to, kad nebūtų užmigdytas budrumas komunistinio pavojaus akivaizdoje. Ne tik Lenkija, bet ir Lietuva drauge su kitais katalikiškais Rytų Europos kraštais atlieka didelį vaidmenį likiminės Romos ir Maskvos grumtynėse. —

Dr. Julius Vidzgiris (ELI)

ŽVILGSNIS Į ATEITĮ

Paskutiniu laiku mūsų spaudoje pasirodė naujos mintys — statyti seneliams ir ligoniams prieglaudas namus. Šiai minčiai, kaip ir kiekvienai pozityviai pasigalėjimui, negalėtume būti priešinigi. Tačiau prieš pradėdami darbą, turėtume gerai apgalvoti, apsvarsyti, ar tai yra pirmos eilės reikalas ir kiek jis reikšmingas mūsų lietuvių išlaikymui.

Žinant lietuvių būdą ir papročius, galima drąsiai teigti, kad nedaug atsirastų lietuvių, kurie norės savo gyvenimą baigti prieglaudose.

Beveik visi lietuviai turi savo namus, ir tie namai jiems brangūs ir mieli. Čia jie norės ir numirti. Tokių, kurie nieko neturi, daugiausiai dėl netvarkingo gyvenimo, yra mažai ir tie patys miršta staigia ir netikėta mirtimi. Tokių įspūdžių susidariau iš mūsų spaudoje skelbiamų nekrologų.

Prileiskime, kad tokioje prieglaudoje atsirastų kokia 10 gyvenytojų. Iš tokio mažo skaičiaus prieglauda negalės išsilaikyti ir tada bus priversta administracija imti visus, taigi ir australus. Tuo atveju, kaip lietuviška institucija ji neteks savo privalumų.

Šiuo atveju australai neturėtų būti mums pavyzdys. Jų prieglaudos pilnos žmonių, gerai išuostose, seselių vienuolių, arba gerai prityrusių slaugių vedamos, dažnai su šeštadienio programomis ir tai viešpatauja kapų nuotaika. Man teko matyti keletą tokių

nikais. Tuo laidotuvių ir baigiamos. Jei miršta koks partijos pareigūnas, tai karstą į kapus palydi orkestras. Komunistinė Lietuvos spauda vis skundžiasi, kad žmonės nenoriai priima šias ateistines apeigas o vis stengiasi jas atlikti bažnyčioje. —

Apie Lietuvą

Sibiro lietuvių maldaknygė kinų kalba, kardinolas Tien pasakoja, kad lietuvių tikėjimą. "Tai yra paprasta maldaknygė, kuri ne tik rodo lietuvių tikėjimą. Jei jūs atidžiai skaitysite tas maldas, tai tikrai žavėsitės. Tik maldos jėga palaiko gyvybę jaunos mergaitės, kurios gali krikščioniškai gyventi ir koncentracijos darbo stovyklose. Ar mūsų gyvenimo sąlygos yra blogesnės už tu mergaitę? ... Man malonu paminti, kad šis vertimas seka angliškai, vokiškai, itališkai bei ispaniškai vertimą ir kad aniem vertimam išangos žodžius yra parašę kardinolai: Spellman, Cushing, Africk, Frings, Confalonieri, Caggiano. Aš esu laimingas prie jų įvado pridėti ir kelis kinietiškus žodžius, nes kalbu už kenciančius kiniečius".

Pagaliau, jei norime kalbėti apie išlikimą ir ateitį, tai nedelsdami turime ateiti į pagalbą skautams, ateitininkams ir sportininkams. Visą veiklos centrą perkelti į jaunimo organizacijas. Turime sudaryti stiprius rėmėjų būrius, kurie visokeriopai remtų savo pasirinktą organizaciją.

Negalime pamiršti ir savaitgalių mokyklų, čia prasideda pirmieji susitikimai ir draugystės jaunųjų lietuvių. Tėvai, kurie neleidžia savo vaikų į lietuviškas mokyklas, į lietuviškas jaunimo organizacijas, jie apsprendžia savo vaikų nutautėjimą. Kaip gali norėti tėvai, kad jų vaikai būtų lietuviais, jei patys tėvai lietuvių nepriklaikoja?

Baigdamas šį savo rašinėlį, noriu atkreipti dėmesį, kad mes turime pirmos ir antros svarbos uždavinių. Jaunimo organizavimą ir jam veiklos sąlygų sudarymą skaitau pirmos eilės reikalu. Prieglaudos yra tolimesnės reikšmės reikalai. Jų buvimas ar nebuvimas nedaug prisidėtų prie lietuvių išlaikymo. —

A. Mauragis.

Didesnę dalį medžiagos šiam kultūriniam priedui parūpino kun. P. Daukny, MIC.

MELBOURNO LIET. PARAP. ŠVENTĖ

Kun. P. Daukny, MIC.

Laikinais einantis Melbourne lietuvių katalikų kapeliono pareigas

PARAPIJOS CHORAS

Yra Bažnyčios mintis, kad kiekviena parapija turėtų savo chorą, kuris liturginėm apeigom suteiktų iškilmingumo, lavintų giesmės ir dainose. Melbourne lietuvių parapijos choro organizavimosi pradžia laikytina 1961 m. birželio pirmieji savaitgaliai. Inicijavos chorą suorganizuoti ėmėsi iš Anglijos atvykę vargonininkas Jonas Juška, nuosirdžiai remiamas kapeliono ir kitų giesmės ir dainos mylėtojų.

Choro organizavimas vyko sklandžiai. Nežilgo susidarė apie 30 choristų. Repeticijos buvo lankomos reguliariai, kurios vyko tik sekmadieniais prieš lietuvių pamaldas. Šiuo metu parapijos chore yra apie 50 choristų, kurių dauguma reguliariai ir nevludami lanko repeticijas. Štai ir pačių choristų sąrašas:

Sopranai: J. Jankevičienė, Loreta Marganavičienė, Bronė Mačiulaitienė, Z. Pranskūnienė, Bronė Petravičienė, Lionė Katinienė, Genė Jokubaitienė, Liucija Samsonienė, Izolina Tamulevičienė, Erika Čižauskienė, Dienienė, Prasmūnienė, Maršalkienė.

Altai: Bronė Naujokaitienė, Birutė Tamošiūnienė, Antanina Petraitienė, Ona Braniškienė, Jonė Bruožienė, Vincė Smickienė, Marytė Junokienė, Monika Žiogienė, Vanda Jušienė, Genė Mackevičienė, Ona Skimbirauskienė.

Tenorai: Vincas Zdanavičius, Zigmąs Jokubaitis, Algis Braniška, Antanas Raudys, Juozas Bruožis, Kazys Mielდაზის, Petras Petraitis, Juozas Skimbirauskas, Stasys Tamulevičius, Ričardas Vilutis, Stasys Petruškevičius, Leonas Braniška, Petras Morkūnas.

Bosai ir baritonai: Vincas Žiogas, Liudas Pikelis, Valdemaras Mačiulaitis, Gediminas Samsonas, Juozas Babkaitis, Bronius Petravičius, Stasys Balsys, Juozas Seliokas, Alfa Bužinskas, Henrikas Paškevičius, Jurgis Rubeževičius, Jonas Simutis, Antanas Verbyla, Vingrys, Baryla.

Šiuo metu choro repertuare yra jau keliolika lietuviškų bei lotyniškų giesmių ir J. Singerbergerio šv. Cecilijos Mišios, kurios protarpiais giedamos bažnyčioje, ypač žymiesniųjų švenčių proga. Choras savo repertuare turi ir keletą daugiabalsių harmonizuotų dainų. Tokių dainų choras ateiityje ryžtasi išmokyti ir daugiau. Dainų repeticijos choras reguliariai renka kas antrą seštdienį į parapijos namus, 6 val. vak. Sekmadieniais repetuojamos giesmės prieš lietuviškas pamaldas šv. Jono bažnyčios salėje.

Choras pasiryžęs dalyvauti sekančioje Dainų šventėje Melbourne, o taip pat ir šių metų pabaigoje rengiamose Katalikų Studijų Dienose su išmoktomis naujomis dainomis.

CHORO VAIDYBOS GRUPĖ

Prie parapijos choro reikia priskaityti ir neseniai susidariusią Vaidybos grupę, kuriai vadovauja ir režisuoja Juozas Bab-

Parapija tai maža Katalikų Bažnyčios ląstelė, per kurią kiekvienas tikintysis jungiamas į Mistinį Kristaus Kūną, į milžinišką — 500 milijonų Bažnyčios rūmą. Bažnyčios įtaka net ir mūsų moderniajame pasaulyje yra tokia didelė, kad prie Popiežiaus, kaip prie vienintelės religijos galvos, įvairios valstybės siunčia savo atstovus. Šiuo metu prie šv. Sosto yra akredituoti apie 60 ambasadorių ir ministrų. Ambasadorius prie šv. Sosto siunčia net ir ne katalikiškos valstybės, nes jaučia didelį moralinį autoritetą.

Lietuvių katalikų parapija Melbourne veikia prie šv. Jono bažnyčios, East Melbourne. Čia lietuvių pamaldos yra kiekvieną sekmadienį 11,45 val. ryto, o nuo 11 val. jau klausoma išpažinčių.

Savo parapijos šventės proga apžvelgiame ir visas katalikiškas organizacijas, veikiančias mūsų parapijoje. Kartu turime ir nuosavus Parapijos namus, kurie randasi 18 Henry St., Kensingtone. Nors jie nėra tokie puošnūs, kaip norėtume, bet taip puiki vieta, kur mūsų visos katalikiškos organizacijos turi savo būstines. Parapijos namus prižiūri Vincas ir Monika Žiogai, kurie čia gyvena ir namais labai rūpinasi. Jie abu dalyvauja Parapijos chore, draugijoje, o jų abu vaikai — Jaunimo chore ir priklauso moksleiviams ateitininkams. Šiuose parapijos namuose yra ir mūsų lietuviškoji klebonija, kur gyvena lietuvis kunigas. Kieme (kitame name) randasi "Tėviškės Aidų" spaustuvė.

nimo choro sąrašai, o juose jau yra netoli 40 jaunų dainininkų.

Jaunimo chorui vadovauja lietuvių parapijos vargonininkas p. Jonas Juška, talkinamas p. P. Morkūno bei Jaunimo choro globėjų: H. Statkuvienės ir V. Čižausko. Jaunimo choro repeticijos vyksta reguliariai kas antrą seštdienį Parapijos namuose, 18 Henry St., Kensingtone, 4 val. po pietų.

Jaunimo chorą žengia dar tik pirmuosius žingsnius, bet jau ap-

Melbourne lietuvių katalikų parapijos vargonininkas ir Parapijos bei Jaunimo choro dirigentas p. J. Juška

rūpintas gaidomis, kurias p. L. Pikelis atspausdino ir susėgė į storo popieriaus lakštus, kad patogiai ir ilgai laikytų.

Visi, kurie rūpinamės jaunimu, kad jis išaugtų lietuviškas, turėtume visomis pastangomis remti Jaunimo chorą. Jei visi parodytų tautinio idealizmo, tai Jaunimo choras galėtų būti dvigubai ar net trigubai gausesnis.

Jaunimo choro dalyviai

Kristina Marganavičiūtė, Laima Čiurinskaitė, Dalia Statkutė, Sigutė Petrailytė, Danguolė Juškaitė, Rūta Žiogaitė, Laima Pakšytė, Audronė Junokaitė, Bronė Pikelytė, Laima Pikelytė, Reginas Bukauskaitė, Marytė Jankevičiūtė, Rasa Vaitiekūnaitė, Zita Grišaitė, Regina Čižauskaitė, Arūnas Skimbirauskas, Gajus Skimbirauskas, Eugenijus Jokubaitis, Zigmąs Jokubaitis, Donatas Seštokas, Jonas Seštokas, Augustas Katinas, Alis Katinas, Vytautas Juška, Gediminas Statkus, Aidas Žiogas, Jonas Jankevičius, B. Tamulevičius, Šarūnas Morkūnas, Laima Griškelytė, Dana Steponavičiūtė, Alytė Steponavičiūtė, Vida Gaigalaitė, Rita Gaigalaitė, Alina Lapinskaitė, Rita Tamošiūnaitė.

Melbourn Parapijos Lituanistinė Sekmad.

Mokykla

Jaunosios kartos įjungimui į lietuvių prie savo bažnyčios visuomet kuriamos ir lituanistinės mokyklos. Tai rodo istoriją senųjų išeivių tiek Amerikoje, tiek Anglijoje, tiek ir kitur. Gyvenant svetur, gimtoji tėvų kalba yra savos kilmės liudijimas, nes neišmokus tėvų kalbos, mirštama ir tėvų tautai. Kiekvienas normalus vaikas gali išmokyti dvi kalbas. Jei nemaža normalių vaikų laisvai nebekalba lietuviškai, tai tik dėl to, kad tėvai jais deramai nesirūpino.

Svarbiausias tėvams talkininkas yra sava lietuviška mokykla, vaikų mokslinimą papildydama lituanistiniu švietimu. Ne veltui Lietuvių charta sako: "Kiekvieno lietuvių kilniausioji pareiga būti lietuvių mokyklos rėmėju". Todėl ir tėvų tautinė pareiga yra leisti savo vaikus į lietuvišką mokyklą, o ne leisti yra tautinis nusikaltimas. Vaikai neturi būti išvaromi, bet nutiekiami, kad lie-

tuviška mokykla yra sava mokykla. Tėvų dėmesys lietuviška mokykla nesugadintą vaiką paskatins uoliai mokytis, būti mokykloje drausmingu.

Melbourn lietuvių mokykla yra pati skaitlingiausiaji lituanistinė mokykla visoje Australijoje! Šiuo metu joje mokosi 164 vaikai, o pati mokykla jau veikia dešimtuosius mokslo metus.

Ją įsteigė kun. P. Vaseris 1954 metais vasario 24 d. Pamokos vyksta šv. Jono bažnyčios mokykloje kiekvieną sekmadienį. Pamokos pradedamos 10 val. ryto. Po pamokų visi mokiniai dalyvauja lietuviškose pamaldose, kadangi bažnyčia yra čia pat, tik perėjus mokyklos kiemą.

Mokyklos globėjas ir tikybos dėstytojas yra kapelionas. Kun. P. Vaseriui išvykus atostogų į

Ameriką, jį dabar laikinais iki Kalėdų pavaduoja kun. P. Daukny, MIC. Mokyklos vedėjas yra Valentinus Čižauskas. Vaikų darželio vedėja — Eugenija Mackevičienė. Darželyje moko 26 vaikus. Šalia šių vedėjų mokykloje moko dar 11 mokytojų. Štai jie: Marija Augustauskienė, V. Petrailytė, Vladė Seštokienė, Zinaida Balbutienė, Viktoras Laukaitis, Genovaitė Šemienė, Antanas Stasytis, Julija Grigaitienė ir dvi jaunosios mokytojos — Kristina Marganavičiūtė ir D. Grigaitytė, kurios abi yra baigusios šią mokyklą ir Jaunimo kursus, o dabar pačios jau įsijungė į jaunesniųjų mokymą.

Tėvų komitetas rūpinasi mokyklos materialine padėtimi. Komitetas perka vadovėlius, kurie mokiniams duodami naudotis, finansuoja mokslo metų užbaigimui dovanas, mokyklos ekskursijas. Šiuo metu tėvų komitetą sudaro: pirmininkas Vincas Adomavičius, Sigita Tamošiūtė ir

Moksleiviai Ateitininkai

Ateities Sąjunga ruošia jaunimą tam, kad savo ateities gyvenime bei veikime jis būtų katalikiškas, lietuviškas, inteligentiškas ir aktyvus tikra šių žodžių prasme. Iš visų lietuvių Ateitis renka tik katalikus, iš katalikų telkia tik jaunimą ir iš jaunimo išskiria tik mokslą einančiuosius. Ateitis ir savo pagrindą deda katalikiškosios pasaulėžiūros bei organizacijos principus bei pareigas. Kai sakoma, kad Ateitis yra jaunimo organizacija, tai reiškia, kad ji turi ruošiamosios reikšmės, tai yra ruošia jaunimą prie rimtų subrandusio gyvenimo tikslų. Kai sakoma, kad Ateitis yra mokslo einančio jaunimo organizacija, tai reiškia, kad ji yra būsimųjų inteligentų organizacija.

Ateitininkų moksleivių šūkis: "Viską atnaujinti Kristuje tarnaujant Dievui ir tėvynei", randa atgarsio ir Melbourne lietuviškojo jaunimo tarpe. Jau ir anksčiau reikėsi jaunieji ateitininkai, o šiuo metu savo veikla žymiai pasireiškia vyresnieji moksleiviai. Gegužės pabaigoje Parapijos Namuose suruošė iškilmingas pamaldas, baigiant Marijos garbei skirtąjį mėnesį, o po pamaldų — agapė su programa. Liepos mėn. šv. Jono bažnyčios didžiojoje salėje suruošė išpūdingą Dariaus Girėno minėjimą, paminėti 30 m. sukaktį, kai tie narsieji didvyriai perskrido Atlantą. Šiuo metu ruošia Melbourne lietuviškojo jaunimo talentų vakarą, kuris vyks rugsėjo 8 d.

Vyr. Moksleivių Ateitininkų Valdybą sudaro: pirmininkas Gediminas Statkus, vicepirmininkas — Sigutė Petrailytė, sekretorius Eidutis Žiogas. Labai linkėtina, kad moksleiviai ateitininkai ir savo eiles suburtų dar daugiau mokslą einantį lietuviškąjį jaunimą ir galėtų lavintis ir auklėtis ateities darbams, kaip katalikai ir būsimieji inteligentai! Šiuo metu jų globėjai yra Antanas Raudys ir p. Halina Statkuvienė.

Išleidžiama Sibiro Maldaknygė angliskai. — Nek. Pr. M. seserų kongregacija Putname, Conn., išleidžia naują Sibiro maldaknygės laidą anglų kalba. Ši laidą bus maldaknygės formato ir geru viršeliu. XX-sios mergaičių stovyklos metu maldaknygė bus pradėta platinti. Stovyklos lankytojai ją galės įsigyti ten pat. Kiti galės gauti savo knygynuose ar užsisakyti iš leidyklos.

Melbourn lietuvių katalikų Parapijos mokyklos mokiniai (ne visi) su savo mokytojais Nuotrauka padaryta išvykstant kun. P. Vaseriui į užjūrius atostogų.

Ateitininkai Sendraugiai

Bet koks ideologinis pasireiškimas kyla iš gyvenamojo laikotarpio dvasios ir reikalo. Nihilistinės nuotaikos lietuvių inteligentų tarpe prieš gerą 50 metų išaukė akciją — ateitininkų sąjūdį, kuris tebetėsiama ir šiandien. Tremtis mus pastatė į panašias sąlygas, kaip prieš Pirmąjį Pasaulinį karą: neturime savo valstybės ir gyvename svetimoje apylinkoje. Todėl 1953 m. rugpjūčio mėn. 9 d., p.p. Raulinaičių bute įvyko Melbourne Ateitininkų Sendraugių steigiamasis skyrius susirinkimas. Jame dalyvavo 19 asmenų, vėliau skaičius pakilo iki 53.

Dauguma skyriaus narių aktyviai reikišiasi kultūrinėje bei visuomeninėje veikloje, dirba parapijos lituanistinėje mokykloje, globoja moksleivius ateitininkus, ruošia minėjimus. Savo būstinę turi parapijos namuose, Kensingtone.

Melbourn Ateitininkai Sendraugiai didelę duklę yra davę ir lietuvių bendruomenei bei Lietuviai Namams, tik šiandien, dėl visiems žinomų priežasčių, ateitininkai ten nepasireiškia. Melbourne Ateitininkų Sendraugių Valdyba iki pereinamųjų metų ejo

Australijos Centrinės Valdybos pareigas ir jį buvo sušaukusį 1954 m. gruodžio mėn. kat. suvažiav. Australijoje, kuriamė buvo įsteigta Australijos Lietuvių Katalikų Federacija, kad sėkmingai galėtų koordinuoti visų katalikiškųjų organizacijų veiklą. Federacija leidžia Australijos lietuvių savitrašį "Tėviškės Aidai".

Apskritaiariant, visur, kur tik Bažnyčia ar tauta šaukia, Sendraugiai skuba su savo žiniomis ir pagalba.

Tėviškės Aidų Ekspedicija

Neorganizuota organizacija, kuri reguliariai kas savaitę susirenka ir gerai gyvuoja — yra kaip tik pasišventėlių savanorių tarnyba ekspedijuojanti Tėviškės Aidus. Pirmadienį vakarais, vos laikraščiai išėjus, jie susirenka sulankstyti ką tik išėjusį laikraštį ir paruošti išsiuntimui. Tai keletas valandų vikraus darbo. Užsukit tuo metu į parapijos salę ir čia prie darbo rasitė ir kapelioną ir administratorių Vladą Seštoką, kuris Tėviškės Aidams skiria visą nuo savo tarnybos atliekamą laiką, o prie ekspedicijos dirba ir visa jo šeima. Čia nepraeina jokio bendradarbio vardinės, kad užbaigt darba, nebūtų jos atžvestos savame ratelyje. Ne veltui visi savanoriai sudaro jaukią šeimą. Visus dabartinės ekspedicijos savanoriškos tarnybos talkininkus matome nuotraukoje, tik ten dar trūksta Juozo Selioko, Vinco Žiogas, Juozapo Serapino, Jono Simučio ir anksčiau daug dirbusio Antano Vaičiūlio.

Tėviškės Aidų ekspedicija. Iš kairės į dešinę: Valerija Seštokienė — Liet. Kat. Mot. D-jos pirmininkė, Monika Žiogienė, kun. P. Daukny, MIC, Gražina Firinauskienė. Antroji eilė: Malvina Miliauskienė, V. Seštokas, St. Šiuškus, Hal. Statkuvienė. — Moksł. Ateitininkų Globėja. Paskutinėje eilėje: Antanas Būga (kalbininko Kazimiero Būgos brolis), Vytautas Miliauskas, Donatas Seštokas ir P. Maikauskas (svečias).

Antanas Jerinkevičius.

Mūsų mokykla galėtų būti dar skaitlingesnė. Yra tėvų, kurie dėl vieno ar kitokio priežasčių savo vaikų neleidžia į lietuviškąją mokyklą, o tuo — vaikų lietuviškumui, daroma didelė skriauda. Šaukiamės į tų tėvų idealizmą, nes mokykla paremta tik tautiniu idealizmu: mokytojai dirba grynai iš idealizmo ir tėvai, kurie atveža savo vaikus, juos atveža irgi vedami idealizmo.

Toliau duodame mokyklos mokinių sąrašą atskirais skyriais, kurie šiuo metu mokosi Parapijos mokykloje.

Pirmasis skyrius

Adomavičiūtė Dalia, Adomavičius Tadas, Augūnas Antanas, Braniška Jonas, Braniška Romas, Bukauskaitė Elena, Burokaitė Terešė, Burokas Viktoras, Bužinskas Edvardas, Geštaitaitė Julija, Katilius Mykolas, Kuncaitytė Audra, Kružas Petras, Lubinas Julius, Lukaitytė Audra, Mielდაზის Judita, Nagulevičius Ričardas, Petronevičius Povilas, Sakalauskas Jonas, Skimbirauskaitė Jūratė, Steponavičiūtė Rūta, Šaulytė Birutė, Šauly Rimantas, Vaitiekūnas Juozas, Eimutis Valdas, Vasarytė Virginija.

Antrasis skyrius

Bukauskaitė Elena, Braniška Romas, Česna Jonas, Česnaitė Kristina, Česnaitė Rūta, Firinauskaitė Marytė, Gaigalaitė Regina, Gestautas Vytautas, Liubinas Deniss, Laukaitytė Audrutė, Maleckaitė Regina, Maleckaitė Viktorija, Marganavičius Gintaras, Mušinskaitė Birutė, Prašmutaitė Birutė, Tamošauskaitė Diana, Tamošauskas Gytis, Tamošauskaitė Regina, Tamošiūnaitė Angelė, Vaitkutė Aldona, Vyšniauskaitė Elytė, Liubinas Julius.

Trečias skyrius

Aniluis Tomas, Aukštikalnis Jonas, Balbata Rimantas, Bajoraitė Birutė, Bukauskas Robertas, Didelis Vytautas, Grušauskas Arturas, Juškaitė Aldutė, Katiliūtė Virginija, Keblytė Irena, Kemežaitė Jūratė, Kemežaitė Nijolė, Lukaitytė Regina, Mačiulaitis Vidukas, Mušinskaitė Nijolė, Petrašiūnas Linas, Petrakis Arūnas, Sadauskaitė Danutė, Staniūtė Vaidilutė, Steponavičiūtė Iritė, Steponavičius Stasys, Skėrytė Dalia, Skėrys Romantas, Stasytis Jonas, Tamašauskas Gytis, Verbyla Arūnas.

Ketvirtas skyrius

Aukštikalnis Petras, Bajoraitė Marytė, Baltruškytė Sabina, Bilkevičius Romualdas, Bukauskaitė Regina, Firinauskaitė Julė, Juška Vytautas, Katinas Augustinas, Laukaitis Algis, Lukaitis Stasys, Petrakis Algis, Pikelytė Laima, Prašmutaitė Zita, Sidabraitė Veronika, Salkauskas Linas, Silva Aloyzas, Uščinas Jonas, Ušcinaitė Janė, Vaseris Šarūnas.

Penktas skyrius

Anilutė Kristina, Augūnaitė Genovaitė, Balbata Andrius, Barilaitė Liucija, Bužinskaitė Regina, Čižauskaitė Regina, Gaigalaitė Rita, Karazija Algis, Lukaitis Stasys, Morkūnas Šarūnas, Opanavičiūtė Nijolė, Pikelytė Bronė, Skimbirauskas Gajus, Steponavičius Arūnas, Seštokas Jonas, Zdanavičiūtė Saulutė.

Šeštas skyrius

Augūnas Kazys, Baubinaite Liuda, Čiurinskaitė Laima, Bajoras Antanas, Dudėnas Jonas, Jonokaitė Audra, Juškaitė Danguolė, Keblys Povilas, Opanavičiūtė Sniegolė, Sadauskas Jonas, Stanaitis Vidutis, Stanaitytė Nijolė, Stepanavičiūtė Alytė, Semetas Jonas, Seštokas Donatas, Vaičiūlytė Kristina, Žiogaitė Rūta, Vingrys Algis.

Jaunimo kursai

Gaigalaitė Vida, Griškelytė Laima, Linikaitė Viktorija, Linikas Zigmąs, Karazija Vytautas, Stasytė Angelė, Steponavičiūtė Dana, Silvaitė Audrėlė, Tamošiūnaitė Rita, Vaitiekūnaitė Rasa.

I mokyklą!

Šalia šio gražaus mūsų lietuviškojo atžalyno pulko Parapijos Lituanistinė Mokykla laukia naujų mokinių ir visus skyrius ir jaunimo kursus. Nauji mokiniai priimami kiekvieną sekmadienį prieš pamokas. Nedelskime, kol dar nėra per vėlu! Mūsų tremties pats svarbiausias reikalas yra kaip tik jaunimo lietuviškasis ugdymas!

LIET. KAT. MOTERŲ DRAUGIJA

Lietuvė katalikė moteris, kad ir toli nublokšta nuo gimtojo krašto, stengiasi ne tik pati išlikti giliai susipratusia lietuve, praktikuojančia katalikę, bet rūpinasi ir savo šeimą išauginti tvirtą, nesugadintą, savuosius vaikus auginant lietuviškoje dvasioje, diegiant jiems tėvynės meilę, ištikimybę Kristui. Šis darbas nėra lengvas, reikia ir organizuotų pajėgų. Todėl jau 1951 m. liepos mėn. p. Raulinaitienės iniciatyva Melbourne buvo suauktas steigiamasis Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos susirinkimas, "Tiesos ir Meilės" obalsio įgyvendinimui.

Meilės ir pasiaukojimo sąvokos yra labai artimos moters širdžiai ir jų įtakoje yra atliekami nesuskaičiuojami darbai. Jau pačiais pirmaisiais įsteigimo metais įstojama į Pasaulio Lietuvių Katalikių Moterų Draugijų Sąjungą, kuri savo ruožtu priklauso Katalikių Moterų Organizacijų Unijai. Prieš ketelį metų įvykusiame šios Moterų Unijos kongrese Romoje ir Melbourne L.K.M. Dr. Jov. skyrius buvo atstovaujamas. Vėliau suruošiamas didelio susidomėjimo Melbourne sukelęs lietuvių ir lietuvių teisėms, ruošiamas įvairiais klausimais paskaitos, agapės.

Parapijos gyvenime L.K.M. Dr. Jov. veikla yra niekuo nepakeičiama. Įvairios loterijos, blynų baliai, sekmadieniniai bufetai prie bažnyčios, kuriuose padaromas pelnas skiriamas katalikiškos spaudos, kaip "Tėviškės Aidams" "Moteriai" parėmimui, bei katalikiškų institucijų, kaip šv. Kazimiero Kolegijos Romoje, Saleziečių gimnazijai Italijoje, Melbourne lietuvių paraprijos namo parėmimui. Nepamirštami ir sunkesni padėtin patekę tautiečiai, ir jie pagal išgales remiami. Ligo-

niai aplankomi, išsiunčiama nemaža siuntinių Punksko lietuviams. Kiekvieną mėnesio antrąjį sekmadienį po lietuviškų pamaldų šv. Jono bažnyčioje kalbamas Rožančius įvairiomis intencijom. Gegužės mėn. šeštadieniais paraprijos namuose ruošiamos gegužinės pamaldos. Religinės ir tautinės šventės bažnyčioje dalyvaujama su savo vėliava. "Tėviškės Aiduose" vedamas Draugijos skyrius.

Draugijai vadovavo p.p. Raulinaitienė, Cėvinskienė, Šemetienė, Naujokaitienė, Zubrickienė ir Šeštokienė. Šiuo metu Draugija turi 59 nares, kurios visos didelę meilę ir gilią pasiaukojimą įgalino įgyvendinti daug gražių ir prasmingų darbų. Šiuo metu Dr. Jov. Valdybą sudaro: pirmininkė — V. Šeštokienė, vicepirmininkė — H. Statkuvienė, kultūros reikalams — J. Grigaitienė, sekretorė — VI. Petraitienė, bufetu parengėja M. Miliauskienė ir kasininkė — O. Samulienė.

Draugijos narės — tai darbščiosios paraprijos bitylės, nuoširdžios Kristaus sekėjos. Kaip linkėjime, kad visos katalikės moterys įsijungtų į Draugiją!

Melbourne Lietuvių Katalikių Moterų Draugija. (Plačiau apie draugiją aprašyta pridėtame aprašyme)

MELBOURNO PARAPIJOS KIOSKAS

Kartą JAV prezidentas A. Linkolnas pasakė: geriausias mano draugas yra žmogus, kuris man duoda knygą, kurios dar nesu skaitęs. Tad ir mūsų parapija nepaisina be savo spaudos kiosko. Jam vadovauja N. Butkūnas, kuris sekmadieniais šv. Jono bažnyčios salėje išdėsto lietuviškas knygas. O jų su įvairiais leidimais šiuo metu esama per 500. Tai patys didžiausias Australijos lietuvių parapijos kioskas. Lietuviškų knygų pasirinkimas čia iš tikro gausus, o pats spaudos kioskas veikia prieš lietuviškas pamaldas ir po jų.

Sibiro maldaknygė kiniskai

Formozos spausdinama Sibiro lietuvių maldaknygė kiniečių kalboje. Tai bus bene pirmoji lietuviška knyga kinų kalboje. Vertimą į kinų kalbą padarė du kinų studentai padedami kun. T. Hang. Maldaknygei gražų įvadinį žodį parašė kinų kardinolas Tien. Anglų kalboje šios maldaknygės jau išleista antroji laida. Šios maldaknygės buvo įteiktos šv. Tėviui ir JAV prezidentui.

Leis knygų seriją

Knygų leidykla "Rūta" Hamiltono, Kanadoje, numato leisti lietuviškų knygų seriją.

Australijos Centro Valdybos ir Adelaidės sk. Ateitininkų Sendraugių sveikinimas

Brangūs melbourniškiai,

Didesnėmis ar mažesnėmis saulemėmis pabirus svetimųjų masėje parapijinis gyvenimas mums lietuviams katalikams įgauna nepaprastos reikšmės. Stipri ir dinamiška parapija, besireiškianti įvairiomis organizacijomis, mums visiems reikalinga, kaip naujų jėgų, kūrybinių polėkių ir entuziazmo šaltinis kovoje už savo krikščionišką ir tautinę kultūrą.

Australijos ir Adelaidės Ateitininkų Sendraugių vardu sveikindami Melbourne lietuvių katalikų parapiją jos šventės proga, linkime jums, mielas Kapelionė, Liet. Kat. Federacijos Valdybai ir visoms kitoms Melbourne lietuvių katalikų organizacijoms bei institucijoms tos neišsenkančios energijos, to nepalaužiamo entuziazmo, kuris ir nuo parapijos, joje besireiškiančių organizacijų nutolusiems tautiečiams padėtų surasti Tą, kuris apie save pasakė: Aš esu Kelias, Tiesa ir Gyvenimas.

Po sveikinimo valdybos vardu pasirašė Juozas Stepanas ir Jonas Rupinskas

Melbourne Parapijos šventės metu iškilmingas šv. Mišias laiko kun. P. Daukyns, MIC. Altoriaus šalyse organizacijų vėliavos su garbės sargybomis. Čia šv. Jono bažn. pirmą kartą lietuviškos pamaldos pradėtos laikyti 1950 m. rugpjūčio 20 d. ir nuo to laiko jos čia laikomos kiekvieną sekmadienį. Bažnyčia duoda tikėjimą, gyvenimui pagrindus ir raktus į dangų. Visa, kas yra bažnyčioje, yra sieloms pašventinti ir jas išganyti.

Nuidealėjimas vyko Lietuvoje
Prof. Jul. Gravrogas "Laive" prisiminimuose apie a.a. S. Salkauskį, rašo: "Aš labai gailiuos, kad nelankiau Stasio Galkausko pedagogikos srities paskaitų, kaip tai darė kairurie mokslo personalo nariai, ir perdaug pasitikėjau vien savo įgimtuju palinkimu mokytį ir auklėti jaunimą. Jei būčiau lankęs S. Salkausko tos srities paskaitas, mano moralinė įtaka mokyklos jaunimui tikrai būtų patvaresnė. Ji truktų ilgiau. Nes šiaip mokyklos abiturientams apleidus mokyklos suolą ir išėjus į gyvenimą, jie greit išblėsdavo. Jie pamiršdavo idealus, kurie juos judino mokykloje. Jų nuidealėjimas vyko jau nepr. Lietuvoje".

Steigiamas institutas

Lietuvos Istorijos ir Religinės Kultūros Institutas steigiamas Romoje. L. K. Mokslo Akademijos c. valdyba sudarė statutui paruošti komisiją iš kun. prof. dr. P. Rabikausko, SJ., kun. dr. J. Vaišnoros, MIC, ir kun. dr. P. Jatulio. Instituto būstinė: Via Antonello da Messina 36, int. 3, Roma 10, Italia

Brangūs Parapijiečiai,
Minėdami šiandien 13 metų paraprijos gyvenimo, Vyresniųjų Moksleivių Ateitininkų vardu noriu išreikšti džiaugsmą, nes sudarome didelę lietuvišką šeimą, o kartu ir liūdesį, kad prabėgo jau tiek daug tremties metų. Mūsų linkėjimai, kad kuo daugiau jaunimo įsijungtų į parapijų gyvenimą, jį praturtintume malda, lietuviška kultūra, muzika, daina ir kuo kas gali. Pagaliau neleisti nautai, bet išlikti gerais katalikais lietuvišiais savo širdyje.

Gediminas Statkus

Melbourne Vyr. Moksleivių Ateitininkų Pirmininkas.

Apie persekiojimus

Dr. J. Savasis parašė studiją apie religijos persekiojimą sovietų okupuotoje Lietuvoje. Knyga paruošta anglų kalboje.

Nauja knyga

Kun. dr. Prunskis atidavė į spaustuve naują savo knygą "Mokslas ir religija".

Melbourne Lietuvių Katalikių Parapijos Jaunimo choras su dirigentu J. Juška. (Aprašymas šiame kultūriname priede)

Melbourne Lietuvių Katalikių Parapijos choras su savo dirigentu J. Juška. (Platesnis aprašymas apie chorą telpa šiame kultūriname priede)

Veikalo konkursas

Čikagos skautininkų ramovė paskelbė scenos veikalo konkursą iš Lietuvos partizanų veiklos. Skiriamos trys dovanos: 500, 300 ir 200 dolerių. Rankraščiai turi būti įteikti ligi 1965 metų pradžios. Vaidinimo ilgis nuo 90 ligi 120 minučių.

Australijos Lietuvių Kunigų Sekretoriato Vadovo ir Sydney Kapeliono kun. P. Butkaus sveikinimas Melbourne paraprijos šventei.

Kaip pavargę paukščiai, lizdo išdraskyto

Prie beribių marių sustojom pailsėti! Tikrai valandėlei — su viltim dar skristi, Nes čia eukalptų mums skurdus pavėsis!

Nors ir į labai tolimą šį kraštą vykdam, tačiau vis tikėjomės, kad čia sustosime tik pailsėti sa-

DVARAS

Kai tėvai išsiuntė mane, gimnazistę, vasarą pas bevaikį dėdę, tik grįžus iš Amerikos, nusipirkusį gražų dvariuką, jie tikėjosi, kad vieną dieną aš pavaldėsiu jo visus turtus. Tačiau atsitiko taip, kad per patį pirmąjį mūsų susidūrimą mes pasidarėme aršiausi priešai, ir svajotas dvariukas išgaravo, kaip toji mažutė lietuva valka, karštai saulei pašvietus.

Atvažiuavusi į mažą provincijos stotelę, ištiesusi kaklą, dairiausi grakštaus automobilio, kai kiek palenktos nugaros, žilų ūsų bei apdribsių lyg padrikas sienas antakių nedidelis vyrukas kaulėtu pirštu pastukseno man į nugarą.

— Nei į tėvą, nei į motiną nepanaši, o į tetą Oną, — pasiūrėjęs mane pasakė tokiu kaltinamu, gėdinančiu balsu, kad užvirė man kraujas.

— Bent neraudonuodama drįstu pažvelgti į pasaulį.

— Kaip tai? — nustebė dėdė, klatingai prisimerkdamas.

— Jei gimusi mažiau šaukiau negu reikėjo, tai tik todėl, kad nepažinau kitų savo giminių. Galėjau gimti panaši ne į tetą Oną, o į ką nors kitą, — reikšmingai pažūrėjau į jį.

Bet jis vis peikiamai kratė galvą, nerodėdamas mažiausio silp-

numo, o prieuolio aš nesitikiu, matydama jo išdžiūvusį kūną — Prisipažįstu, visgi šaukai. Matyti, galvojai apie tetos Onos liesą piniginę.

— Ha, dvaro aš nenoriu, nė tiek, — parodžiau savo piršto knistis. Jei ji man kas veltui duotų, neimčiau.

— Tėvams, tur būt, nekartosi savo žodžių, — metė į mane gudrų žvilgsnį, dideliais žingsniais sukdama iš stoties. Aš tuo tarpu striksėjau vos spėdama iš šono, kraudama savo tulžį.

— Sakau ir jiems, kad iš tų visų jų vilčių niekas neišies, kad susipešime pačią pirmąją dieną.

— O kodėl gi taip nori peštis su manimi?

— To tavo nelemtojo dvaro dėka atsiskaičiau jaunimo stovyklos, apie kurią svajoju visą žiemą. Ir negalėjai tu, dėdė, savo Amerikoje likti, — užbaigiau su širdgėla, galvodama apie draugus ir drauges, kurie taškosi ežere, dainuoja ir linksminasi laisvi kaip paukščiai, nepiristi grandine, kaip aš dabar.

Savo metu buvau nusiuinęs tau lėlę ir batų, — gana taikingai priminė, — bet tavo tėvai net nepadėjo.

— Jie stebėjosi, kad siunti to-

ma liežuvį, kad neprikasčiau, o jis rovēsi pasakyti dėdei keletą žodžių, kurių nepajėgiau. Kai atplakiau abi savo sėdynes, timplėčiau vadžias, norėdama sustabdyti savąjį dramblių, tačiau tas buvo kitos nuomonės ir neperpasėjęs muistelėjo galva žemyn. Aš, padariusi ratą ore, žlegtelėjau pirmyn išsitiesdama.

— Pirmą kartą gyvenime šis žirgas pajėgė numesti raitelį, — stebėjosi dėdė, iššvejojęs mano tvartinį iš svetimų kviečių. — Jei tu palidysi šį atsitikimą, kariuomenei jį pasiūlysi, husarams.

— Pati nulipau, batelis atsirišo, — išsišiepiau, rodydama links mą veidą, bet pagal papratimą striktelėjau, vos nesudūdavau, kaip Jerichono triūba.

— Už diržo vienu pirštu dėdės kilstelėta, vėl atsidūriau viršuje ir pirmą kartą buvau pagirta.

— Svoris labai patogus. Kau-lai, matyt, padaryti iš pūkų. Būsi vėtyta ir metyta visų.

— Dėdei dar patogiau. Lietuvai lyjant, gali eiti po arklių, sausai.

— Dainininkė esi nepaprasta. Įdomu, kokią dainą trauksi ryttoj, — ir dėdė vėl pavarė savąjį.

Vėl slampinėjau iš šono į šoną, atmušdama visas savo minkštas dalis, šimtą kartų svirdama žemėn ir šimtą kartų vėl išsitiesdama. Kai pagaliau pasiekėm namus, buvau tiek priaugusi prie arklio, kad, rodėsi, jokia jėga neatsplėš mano kūno. Dėdė, samdinams rodant begalinį pasitenkinimą, nunešė mane į lovą, ir žinojau, kad visą gyvenimą kojas ratu vilksiu ir nugaros neišlyginsiu.

— Tėvas man sakė, kad tik septyni kilometrai nuo stoties iki čia, o mes pusę dienos keliavom — sudejavau.

— Mes tris kartus tiek padarėm, aš tau apylinkės grožį norėjau parodyti...

Naktį, gulėdama ant vienintelės neskaudančios vietos — pilvo, prisiekiau, kad dėdei neištiesiu alyvo šakelės. Nuo dabar arba jis, arba aš.

Sapnuose išjodinėjau visą pasaulį, rytą nuolankiai pasisiūliau virti dėdei pietus. Kol jis naudosis mano darbo vaisiais, tol galėsiu likti pas jį. Kitaip mano jautri sąžinė neleistų tinginiauti, o kito darbo nemoku dirbti, be to, esu per jauna eiti į laukus.

Dėdė, raitydamas ūsus, mieliai sutiko, atiduodamas mano dispozicijai mažą virtuvėlę.

Pasirūšius prijuostę, vaizdingai švilptelėjau, tikėdamasi greitai pamatyti stovyklaujančius draugus, mintimis jau dėdau kuprinę, skaičiavau, kiek dar dienų liko pramogoms.

Laikui atėjus, papuošiau stalą gėlėmis, padėjau kortelę su "meniu" ir, pakvietusi dėdę, viltin-gai sustojau tarpdury, laukdama sprogimo. Perskaitęs valgių sąrašą, kuris, tikrai, dar nebuvo patekęs į kuriai kulinarijos knygą, dėdė visas nušvito.

— Gerai, labai gerai, bet visą gyvenimą valgiau vienas ir to pročio laikauosi čia. Praranda apetitą, jei kas žiūri. Palik mane vieną, brangioji.

Man išėjus, jis švilptelėjo savo šūnims, bet į tai nekrepčiau dėmesio, nes be šunų jis ir žingsnio nežengė. Kai po valandos išpuoliai į valgomąjį, priaugo mano kojos prie grindų — net lėkštes išlaizytos. Stovėjau ilgokai, liūdnai žiūrėdama į stalą, nežinodama, ar verti, ar juoktis, ir jautausi tokia kvailiukė, kaip niekad. Mane pagavęs, dėdė gyrė išsijuosęs mano kulinarijus gabumus, kaip ligi šiol niekas nebuvo gyres, ir, esu tikra, niekas ateityje nepakartos jo žodžių. Prisipažįstu, buvau kiek apsaugusi, lyg nuo naujo jojimo, ir kitą dieną gaminau pietus jau be pirmąjį entuziazmo, nors rezultatai buvo tie patys. Skirtumas tik toks, kad po valandos pagavau dėdę sriebiantį barščius su šeimą. Jis aiškinosi, kad po mano puikių pietų jūntas tokį žvėrišką apetitą, jog negalės susivaldyti, matydamas valgomąjį daiktą, kad ir mažiausią skanų.

Ne, jis neteko, vis liko džiūsnas, bet jo šunes pasibaisėtinau augo į svorį. O kai dėdė pirkto dar trečią išbadęjį vilką, pajutau, kad pasibaigė mano svajonės apie stovyklą.

(Ištrauka iš neseniai išėjusios R. Spalio novelių knygos "Angelai ir nuodėmės", iš novelės "Dvaras".)

Pasirodė dipl. referatas

"Tėvynės Sargai" paskelbtas buvusio Vliko pirmininko prel. Krupavičiaus 30 žurnalo pusl. referatas pirmajam diplomatų konferencijai Berne 1946 m. Tada referatas dėl laiko stokos buvo tik trumpai atpasakotas.

Nuotraukos patalpintos šiame kult. priede yra p. N. Butkūno

PIRMAS LIETUVIS BURINĖ JACHTA PER ATLANTĄ

Bronius Rožinskas iš Lietuvos per Lenkiją atburiavo į Los Angeles, Calif. Tikri pergyvenimai papasakoti vandenyno nugalėtojo.

Rašo: Algirdas Gustaitis, Los Angeles, Calif.

Lenkijoje

Yra sakančių: lietuvis geriausiai pasireiškia vienų vienas. Krūvon susimetusi ama kivičytis. Pasukūniųjų metu lietuviškų dainų, tautinių šokių šventės mus neabejotinai jungia. Prieš keletą metų į Pietų Ameriką padarytos lietuvių krepšinininkų kelionės labai gerai pavyko.

1963 m. liepos 20 d. Los Angeles, Calif. buvo pakviesti pasiklausti Atlanto vandenyno burinė jachta perplaukusio lietuvių Broniaus Rožinsko. Anksčiau mūsų spaudoje buvo žinučių, nuotraukų.

Išklausius jo pranešimą, kuris truko apie valandą, pasikviečiau perplaukusį Atlantą lietuvių pas save. Dvi dienas Br. Rožinskas man pasakojo, naudodamasis vestu jūros kelionių dienoraščių, savo pergyvenimus. Jais naudodamasis rašau šias eilutes.

"Šią kelionę padariau lietuvių tautos garbei".

Didžiąja kelionei išplaukė iš Lenkijos. Vyko oficialiai su Lenkijoje užregistruota jachta. Kelionę turėjo daryti su keturių buruotojų igula. Nesuradus lietuvių, pakviestus lenkai. Kelionės metu reikėjo vesti lenkų kalbą jūrų dienoraščių, išskirti Lenkijos vėliavą. Tuo, be abejo, pasinaudojęs lenkai. Kaip praeityje daugelį kartų buvo, taip ir čia jie gali bandyti visą įvykį paversti lenkų jūrininkų heroizmu, istoriniu įvykiu. Kad nebūtų abejonių, jog didžiosios kelionės jūromis jachtos savininkas, kapitonas, sumanytojas, vykdytojas yra lietuvis ir kelionę padaryta Lietuvos garbei, lietuviško vardo iškilimui. Pabrąšiau Broniaus Rožinsko, vos atvykusio pas mane pasikalbėjimui, parašyti tuo reikalu pareiškimą. Mielai su tuo sutiko ir savo ranka parašė:

●

Aš, lietuvis Bronius Rožinskas, gerbdamas ir mylėdamas savo tautą ir tėvynę Lietuvą, pasiryžau jachta perplaukti Atlanto vandenyną. Iš Lietuvos per Lenkiją vykdžiau savo kelionę.

Savo nuosava burinė jachta perplaukiau Atlanto vandenyną, pasiekiau Floridą, iš ten per Panamos kanalą, Ramųjį vandenyną į Los Angeles, Kaliforniją. Šią kelionę padariau lietuvių tautos garbei.

Br. Rožinskas

Los Angeles, Calif.
1963 metų liepos 21 d.

●

Dabar galime drąsiai vesti pasikalbėjimą.

Bronius Rožinskas Lietuvoje

Jis gimė Lietuvoje, Seduvoje, Panevėžio apskr., 1912 m. balandžio 28 d. Vandens sportu pradėjo domėtis būdamas 12 metų. Valtimis, baidarėmis važinėjo Rimaičių ežere, netoli Seduvos. 1934 m. persikėlė į Klaipėdą. Buriavo Kuršių mariose. 1938 m. įstojo į buriavimo mokyklą Klaipėdoje. 1939 m. Klaipėdą užėmus vokiečiams naciams, išvyko į Kauną. 1941 m. persikėlė į Vilnių. Nuo 1948 m. Lietuvos jūrų jachtos klubo Trakuose skyrėsi vedėjas (vėliau "Zalgirio"). Iš sovietų okupuotos Lietuvos yra vadovavęs lietuvių buriuotojų komandoms Estijoje (Taline), Maskvoje, Nikolajjeve (Juodojoje jūroje) ir kt. Būdamas Trakuose nusipirko didesnę jolę, 15 kv. metrų (burę), Markoni telelažą. Šitai prisimena buriavimus prie Trakų: Židikių ežere (netoli Variokiškių gelež. stoties) ir Galvės ežere — tiesioginiai supančios Trakų pilį. Regatas darydavo dienomis ir naktimis.

Iš sovietų okupuotos Lietuvos ir užsienį emigruoti neleidžiama. Nutarė išemigruoti į Lenkiją, o iš ten vykti už vandenų. Pagaliau 1959 m. spalio viduryje žmona (viltinė lietuvių Regina Mečauskaitė) su dukrele Nijole (dabar 18 m.) išemigravo į Lenkiją, Poznanę, o 1962 m. liepos 27 d. iš Gdynės lenkų laivu "Batory" atplaukė į Montrealį, Kanadą. Iš čia jo brolis Adolfas parsivežė automobilį į Detroitą. Netrukus po žmonos išvykimo, jis pardavęs namą Trakuose, su daiktais ir jachta išvyko į Poznanę.

Lenkijoje vyko vaizduodamas repatriantą. Lenkų niekada nesijautė ir nebuvo. Tai saugiausias ir tikriausias išvykimo būdas iš Lietuvos. Už poros mėnesių persikėlė į Štetiną, įstojo į lenkų buriuotojų klubą ir ruošėsi didžiąjai kelionei per Atlantą.

Iš Lietuvos atsivežtą jachtą pakrikštijo Hermes vardu, kuris reiškia graikų ir pirklų dievą. Vardas kaip tik tiko ir prie jo negalėjo prisikabinti lenkai.

Štetinė nuodugniai studijavo tolimąjį plaukimą. Paašikėjo, kad Hermes nelabai tiko tokiai didelėi kelionei. Pradėjęs turėjo ją sekmingai užbaigti išlipdamas kitame Atlanto krašte. Nusprendė statyti naują jachtą, tinkančią tolimojo plaukiojimo sąlygoms. Statė ūkišku būdu: svarbesnės dalis pirkė, užsakė, kitką darė pats ar su taksu. Naujos jachtos statybą pradėjo 1961 m. sausio mėnesį. Užbaigė 1962 m. rugpjūčio mėn. Pakrikštijo Hermes II vardu.

Per tą laiką brolis Alfonsas Rožinskas, Detroito, išrūpino reikalingus emigrantui dokumentus. Per Atlantą kelionę norėjo vykdyti vienas ir tam buvo visapusiškai pasiruošęs. Turėjo visus būtiniausias tolimai navigacijai įtaisus. Kreipėsi į Lenkijos įstaigas, prašydamas leidimo išburiuoti kaip emigrantui į JAV. Paašikėjo, kad su tokia jachta, pagal lenkų jūrų apsaugos taisykles, vienam jūrininkui buriuoti negalima: būtina turėti keturių žmonių igulą.

Apylankėse tinkamų lietuvių nežinojo. Teko pasikviesti pagelbininkais lenkus. Juos pasirinkti iš klubo: B. Dacko, Z. Pauliak, J. Szaleiko. Visi iš Štetino. Jiems išrūpino kelionės ir atgal grįžimo dokumentus, padengė visas kelionės išlaidas.

Lenkija Hermes II apkrovė 35,000 zlotų muitu. Tai, girdi, esantis Lenkijos turtas ir jo lengvai ir užsienį išleisti negalima. Prie geriausių norų reikalaujamų tūkstančių sudaryti negalėjo. Važinėjo net į Varšuvą, į prekybos ministeriją. Pagaliau pavyko įrodyti, kad iš Lietuvos atsivežtą jachtą palieka Lenkijoje, o šią pasistatė savo įėjimui. Keliaus ne birozė reikalais, bet grynai sportiniu tikslu. Po didelių pastangų muitą nuėmė.

Prieš išplaukiant vienas igulos narys (J. Szaleiko) susirgo apendicitu. Jam padarė operaciją. Dėl to iš Štetino 1962 m. rugsėjo 4 d. išplaukė tik tryse. Tačiau Svinemunde lenkai pareiškė, kad trim negalima su ta jachta plaukti per Atlantą. Pasirašė, kad Kielyje, Vokietijoje, palaiks pasveikusių ketvintojo buriuotojo. Atėję lenkų muitinės valdininkai jachtą iškratė ligi adatos — net nepalikę nei vieno iš vietos sėdynės. Nieko įtartino neradę, lenkų muitininkai norėjo atidaryti konservus. Rožinskas su tuo jokių būdu nesutiko, nes atidarytus konservus reikia tuojau valgyti, o visą jachtą esantį maistą iš karto suvalgyti buvo neįmanoma. Jis pasiūlyė turimus konservus muitininkams nuvežti į krautuvę ir pakreisti naujais. Pagaliau lenkai leido išplaukti. Po to kratė ir tikrinę lenkų pasienio policija. Buvo vėlus vakaras. Kad lenkai nesugadintų naujų trugdytų, išvartytus daiktus, maisto produktus sukrėvė atgal į jachtą, neturėdami laiko rūpestingai sudėlioti. Jachta buvo taip pilna, kad vos buvo galima joje praeiti. Iš Svinemundės išplaukė 1962 m. rugsėjo 7 dieną artėjant vidurnaktį.

Baltijos jūroje siautė audra. Nuo Lenkijos atsiplėšus, paėmė kryptį švedijos linkui. Kiek palaukę švedijos pakraščiu, vairavo Vokietijos link. Kiolio kanalo link pajudėjo rugsėjo 9 d. ir sekancią dieną, sutvarkę dokumentus, gavo leidimą Holtenau jachtų baseine laukti turinčio atvykti besiveikstančio jūrininko.

Jis atsirado rugsėjo 15 d. Rugsėjo 17 per Kiolio kanalą ir Elbės žiotis išplaukė į šiaurės jūrą.

Rugsėjo 19 d. sustojo Amsterdame, o rugsėjo 23 d. išplaukė Lamanšo link. Užklupo stipri audra.

Rugsėjo 28 d. sustojo Prancūzijos uoste Cherburg. Spalio 10 iš Brest išplaukė į Biskajaus įlanką.

Draugiškoje Ispanijoje

Spalio 14 d. išplaukė į La Coruña uostą. Ispanai priėmė labai maloniai. Įvairūs ispanai juos globojo kaip savo svečius, vežiojo po Ispaniją. Krito dėmesin ispanų švarumas. Ispanai pasakojo, kad švariai gyventi yra prate nuo viduramžių, kad Ispanija buvo pasaulinė galybė. Visur Ispanijoje patyrė žmonių ir valdžios pareigūnų nuoširdumą.

Portugalai neleidžia išlipti

Spalio 26 iš Ispanijos uosto Vigo pasuko link Portugalijos ir spalio 29 sustojo prie Lisabonos. Prie išplaukimo į uostą laukė daug laivų, kurie laukė leidimo, nes vyko kažkokios manevrai. Tos dienos vakare leido išlipti į uostą. Hermes II sustojo portugalų jachtklubo uoste. Spalio 30 d. atėję portugalų muitinės ar uosto pareigūnai jiems neleido iš jachtos išlipti ir krantą. Hermes II igulą prašė išduoti jiems atėjusių paštą, o kapitoniui Br. Rožinskui šimto dolerių čekį, pasiūstą brolio iš JAV. Portugalai nieko neatsakė ir Hermes II pakėlė jūtinio kodo protesto signalus, reikalaudami išduoti atėjusių paštą. Trečią laukimo dieną pagaliau gavo paštą. Pinigus žadėjo persiųsti į sekantį Hermes II sustojimo uostą, kuris turėjo būti Casablanca. Deja, pinigų iki šiai dienai negavo.

Lapkričio 1 d. vakare, policijai lydint, išplaukė į Afriką. Susitikimo arabų Moroko respublikos uoste Casablanca. Arabai priėmė gražiai ir maloniai. Apie jų jachtą sužinojo europiečių kolonijai. Tarp kitų lankytojų (daugumą sudarė lenkai) netikėtai sutiko du lietuvius. Jie nežinojo, kad jachtos kapitonas lietuvis. Buvo smagu lietuviškai pasikalbėti. Gaila, tų lietuvių pavardžių neprisimenu.

Casablanca išbuvo apie tris savaites. Reikėjo pratesti dokumentus per Lenkijos atstovybę.

Dailininkas Juozas Pautienius

Juozas Pautienius gimė 1900 m. Mūrininkų arba Šiaudadūjų kaime, Marijampolės apskrityje ir ten praleido vaikystės dienas. Jis mokėsi Vilkaviškyje ir Marijampolėje, o Nepriklausomybės atkūrimo metais buvo įstojęs į savanorių eiles. Grįžęs iš kariuomenės įstojo į Svetimo Ministerijos pravedamus dailės kursus ir kai pirmuosius Lietuvos Meno Mokyklos baigimo diplomus gavo visa eilė menininkų, jų tarpe buvo ir Juozas Pautienius.

Nors J. Pautienius 1920 m. dalyvavo pirmojoje Lietuvos Dailės parodoje, nuo 1927 m. iki 1949 m. be poros paveikslų J. Pautienius nesirėmė meno srityje. Karo metu Vokietijoje J. Pautienius grįžo prie tapybos. Jis dar pastudijavo alejinį dažu cheminius ypatumus ir tų dažu estetinį veikimą. 1949 m. J. Pautienius su rengė parodą Detmoldo-Augustdorf stovykloje. Ši paroda vėliau buvo perkelta į Wentorfo pereinamąją stovyklą. Abi šios parodos susilaukė gerų recenzijų vokiečių spaudoje.

Atvykęs į Čikagą J. Pautienius neužilgo priimamas į "All Illinois Society of Fine Arts" ir dalyvauja jos ruošiamose parodose, kur jis gauna porą premijų.

J. Pautienius pradėjo tapyti "pointelizmo" (taškų) technika, vartodamas vietoje teptukų špachtelius. Kiek vėliau perėjo į tapytą didelėmis dėmėmis, kurios išryškino dramatiškumą. J. Pautienius daugiausia rūpinasi spalvingumu ir imasi įvairiausių priemonių spalvingumą praturtinti ir jį pagilinti.

Mums teko susipažinti su dailininku ir jo darbais, kai balandžio mėn. 21-27 dienomis Los Angeles Lietuvių Namuose vyko dail. J. Pautieniaus ir Viktoro Petravičiaus darbų paroda. Šios parodos didelį pasisekimą įrodė didelis skaičius nupirktų paveikslų.

Viktoro Petravičiaus buvo išstatyti 6 grafikos ir 9 tapybos darbai. Jo tapyba pasižymi tamsių spalvų deriniu: žalos mėlynos rusvos, gelsvos spalvos su juoda, yra dominuojančios. Kelios te-

mentos per Lenkijos atstovybę. Belukuriuodami Casablancos uoste jie sutiko ne mažą Lenkijos laivų, kurių kapitonus asmeniškai pažinojo, nes Štetinė Br. Rožinskas dirbo Lenkijos prekybos ministerijos laivų transporto įmonėje "Hartwig". Tenai turėjo progos susipažinti su kai kuriais lenkų laivų kapitonais. Ypač Casablancos lenkų laivai kviesdavo pas save, vaišindavo, duodavo dovanų jų laivuose šviežiai keptos duonos, dešrų, sviesto ir kitokių maisto produktų. Laivuose jiems rodydavo filmus, kitai linksminavo ir globodavo.

Lenkams pareiškiau: esu lietuvis

Ilgos kelionės metu jūrose, pamatė lenkišką vėliavą, praplaukiantįjį Lenkijos prekiniai laivai prašydavo prie jų sustoti. Jilpus gražiai pavaišindavo, duodavo dovanų. B. Rožinskas pasakoja, kad Lenkijoje ir ilgesnį laiką vandenyse jis nutylėjo, kad yra lietuvis. Pagaliau pasakė savo igulai. Lenkai labai nustebė ir tuojau įvykė šoko įrodinėti, kad jis ne lietuvis, o lenkas. Jie net ėmė aiškinti, kad Lietuvos iš viso nėra. Aš jiems aiškiai pasakiau, kad esu lietuvis ir kas nenori plaukti lietuvių kapitono vadovaujamoje jachtoje, tai gali šokti už borto ir plaukti atgal į Lenkiją savo nuosavomis įgjomis. Dar jiems patariau visai neprasižioti apie Lietuvos nebuvimą. Kiekvienas bent kiek save gerbiantis lenkas nuo tokių nesamonių skelbimo turėtų susilaikyti. Istorija kalba už save.

Maždaug taip pasibaigė mano politinės ar lietuviškos kalbos su kitais mano jachtos igulais nariais. Po to daugiau ta tema nekalbėjome.

Artėjant prie Canarų salų pradėjo siausti audra. Lapkričio 26 d. bures nuleidome pirmame Canarų salyno uoste Arrecife (Ispanijos). Labai gražiai priėmė, net dokumentų netikrino. Sekancią dieną išplaukėme į Las Palmas saloje (Canaruose) de la Luz uostą. Dar kartą patyrė ispanų mandumą, paslaugumą. Ten išbuvo apie mėnesį: remontavosi, džiūsi jachtą. (Pabaiga sek. Nr.)

Kaip uraganas

Vienas amerikietis Nevadoje pateko į teismą už per greitą važinimą mašina. "Tamsta lėkė į miestą kaip uraganas" — barė teisėjas kaltinamajį ir nurodė, jog už tai teks sumokėti 6 dolerius pabaudos. Kaltinamasis metė ant teisėjo stalo 20 dolerių ir pareiškė: "Štai 20 dolerių. Sešis prašau pasilikti už pabaudą, o likusius priskaityti už tai, kad aš noriu iš šio miesto išlekti taip pat kaip uraganas, lygiai taip, kaip aš į jį įlėkiau".

ŽINIOS

Skaitlinga stovykla

JAV moksleivių ateitininkų stovykla Dainavoje pasižymėjo stovyklautojų gausumu. Šiemet toje stovykloje dvi savaites dalyvavo virš šimto stovyklautojų. Stovykla pasibaigė rugpjūčio 4 d.

Kliuvo už kyšius

Keturi sovietų karininkai nu-teisti įvairiomis kalėjimų bausmėmis už tai, kad karo mokyklos institute imdavo iš mokinių kyšius.

Naujoji Zelandija nutarė

Naujoji Zelandija nuo 1967 metų liepos 14 d. pereina prie dešimtainės pinigų sistemos. Vėliau seks dešimtainės sistemos pritaikymas ir kitose srityse.

Teisingas Generolo Žodis

Gen. W. Andersonas yra buvęs antrojo lenkų korpuso vadas, kuris kovojo prieš vokiečius praėjusiam kare kartu su amerikiečiais, anglais ir prancūzais.

Jo vadovaujamas korpusas pamėnė Italijos kalnuose ypatingai įtvirtintą vokiečių vietovę Monte Cassino. Sąjungininkai neva patadžėję, kad lenkai per Monte Cassino turės laisvą kelią į nepriklausomą tėvynę. Minėtą tvirtovę lenkai pamėnė. Tūkstanciai lenkų karių liko išsėti amžiams supančiuose kalnuose.

Kartu pasibaigus, buvę lenkų kariai išsiblaškė po pasaulį, o jų vadas gen. W. Andersonas pasiliko Anglijoje. Karo veteranų suvažiavime Anglijoje š. m. liepos 13-14 d. gen. Andersonas tarp kitko pažymėjo:

"Šitame suvažiavime nerandu reikalo plačiau kalbėti apie tarptautinę padėtį, nes ji mums žinoma iš spaudos. Noriu tik pažymėti, kad padėtis Lenkijoje visais atžvilgiais eina blogyn. Okiniai sunkumai didėja. Gyventojai pradėjo nerimauti, kad kas kart dau-

giau atvyksta sovietiškos kariuomenės į Lenkijos teritoriją. Sustiprinti puolimai prieš katalikų dvasiškiją — tai ženklas Bažnyčios persekiojimo. Mes žinome, kad kard. S. Višinskis, vos grįžęs iš Romos, turėjo kietai pasipriešinti dėl dvasiškijos persekiojimo. Įvairios konferencijos, suvažiavimai ir pasitarimai Maskvoje nerimą kelia lenkų tautoje. Tas nerimas turi rimtą pagrindą, nes iš ten tikrai negalima laukti gerų žinių".

Kalbėdamas apie JAV, Anglijos ir sovietų konferenciją dėl sustabdymo atominių bandymų, gen. Andersonas pareiškė: "Su komunistais negalima sudarinti jokių sutarčių, nes komunistai, kaip pas juos įprasta, niekad jų nevykdo. Skirtumai komunizme esti, tai tiesa. Bet ten keičiasi tik taktika, o tikslas visada pasilieka tas pats".

J. T.-K.

NAUJI IŠRADIMAI

Prieš pora savaičių Santa Clara dykumoje, netoli San Francisco, pasirodė skaidrus ugnies liežuvis. Amerikiečius ta skaidri liepsna nudiugino, nes tai buvo sekmingai išbandytas naujas galingas raketų variklis, kuris išvysto daug daugiau jėgos, negu ligi šiol amerikiečių vartojami raketų varikliai. Naujo kuro sudėtinį įeina aliuminijaus dulkės, sintetinė guma ir kiti slapti elementai, kurie neskelbiami. Manoma, kad amerikiečiams pagaliau pavyko surasti kurą, kuris gali išvystyti milžinišką jėgą ir jo pagalba bus galima į erdvę išmesti didžiulius raketas. Jau ir anksčiau amerikiečiai turėjo didžiulį galingą raketų variklį, kuris galėjo išvystyti pusantro milijono svarų spaudimą, tačiau nelaimė, kad tas variklis išvystydavo tam tikrą vibraciją, kuri galė-

jo sunaikinti raketą skridimo metu. Minėtas naujas bandymas leido manyti, kad amerikiečiai pagaliau turės tokį pat galingą raketų variklį, kokį turi sovietai. Galingo variklio trūkumas buvo vienintelis trūkumas amerikiečių raketų programoje.

KOMISKAI

Neseniai Bostone vyko viena skyrybų byla. Milijonieriaus žmona reikalavo, kad teismas jai duotų išsiskyrimą su savo vyru. Jos argumentas buvo tas, kad jos vyras nenaudingas nei dieną, nei naktį ir su tokia negalinti ilgai gyventi. Kadangi toks argumentas teismo neitkino, tai skyrybų nesutiko duoti. Perpykusi moteris trenkė kumščiai į stalą ir pareiškė: "Sunkiausias vergijos laikais moterys turėjo gynybos priemones ir teisių, o dabar negali gauti net skyrybų pažymėjimo".

Įkurta daug seniau

Ligi šiol istorikai tikėjo, kad Ryga įkurė 1201 metais čia atsivastė kalavijuočių riteriai. Tačiau neseniai statant vieną namą 6 metrų gylyje aptikta gatvė ir pastatų bei laivų liekanos, kurie liudija daug gilesnę senovę.

TOBULI CARL ZEISS AKINIAI

80 SWANSON ST. 2ND FLOOR. MELBOURNE, VIC. VOKIEČIŲ DIPLOM. OPTIKAS

ragaičiai, biskvitai ir t.t. šiek tiek bus pigesni, nors atskiras žmogus daug to ir nepajus. Minimumas mokesčiais neapdedamų pajamų pakeliamas nuo 105 svarų iki 209 svarų.

Pavieniams seno amžiaus žmonėms ir invalidams pensijos pakeliamos 10 šilingų ir sieks viso 5 svarus 15 šilingų. Našlės su vaikais gaus tris svarus daugiau savaitėje negu ligi šiol. Našlės be vaikų ir karo invalidai taip pat gaus 10 šilingų į savaitę daugiau. Gauna mokesčių nuolaidų pramonės imonės ir tėvai, kurių vaikai mokosi. Pakelti žemės našumui superfostatas bus atpigintas 3 svarai už toną.

Bankams bus leista daugiau duoti paskolų statybai ir tuo būdu į statybas įlieti apie 20 milijonų svarų daugiau. Krašto ūkybos reikalams skirta 30 milijonų svarų daugiau, negu pernai. Įvairiems krašto vystymo projektams šiais metais bus duota 5 milijonų svarų daugiau ir visa suma sieks 20 milijonų svarų. Svarbesnieji projektai yra: Murray upės užtvanka ties Chowilla, Pietų Australijoje, Blowering užtvanka prie Tumut, N.S.W. (užtvanka įeina į didžiąją Snowy River schemą), geležinkelio pertvarkymas tarp Broken Hill ir Port Pirie, naujų kelių tiesimas šiaurės teritorijoje. Specialų 5 milijonų svarų priedą gauna Papua — N. Gvinėja administracija.

Imigrantų numatoma išigabenti 135 tūkstančių, taigi 10 tūkstančių daugiau, negu praeitais metais. Žinoma, kaip paprastai, tiek spaudo, tiek opozicija biudžetą kritikuoja, kodėl reikia daugiau pinigų tiems ar kitiems dalykams, kodėl nesumažinti mokesčiai ir t.t. Tačiau niekas nepasiūlo to stebuklingo recepto, pagal kurį būtų galima ir žymiai sumažinti valstybės pajamas ir žymiai padidinti jos išlaidas.

Bendras išpūdis — biudžetas yra normaliai besivystančios ir besiplečiančios valstybės biudžetas, siekias ekonominio pastovumo, vengias infliacijos, bet nesikirtas rinkiminiais balsams gaudyti ar įieškoti pigaus populiarumo.

S.M.S.

Melbournas

Nauja valdyba

Pereitą šeštadienį, rugpjūčio 24 d., Parapijos namuose, Kensingtone, įvyko Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos metinis susirinkimas. Pirmininkė Valerija Šeštokienė padarė metinės kultūrinės veiklos pranešimą. Piniginę apyskaitą rodo, kad per metus padaryta £935.3.9 pelno. Iš tu pinigų išgytas šaldytuvus už 133 svarus. Tėviškės Aidams paremti išmokėta 100 svarų. Iš Australijos kilusiam klierikui Povilui Motūzai, besimokančiam Romoje šv. Kazimiero kolegijoje, jo primicijai progą nusistatė 47 svarų auksa. Ligoniams paremti išmokėta 40 svarų, tiek pat išmokėta ir dovanoms. Moters žurnalui nusistatė 20 svarų parama. Pasaulio Katalikų Moterų Organizacijai Sąjungai 15 svarų ir visa eilė kitokių išlaidų. Revizijos komisija išreiškė padėką už tvarkingai ir tiksliai vedamas kasos knygas. Naujai valdybai perduodama grynais £408.15.6

Naujoji valdyba išrinkta tokios sudėties: pirmininkė Emilija Markonienė, vicepirmininkė Eugenia Mackevičienė, kasininkė Malvina Milauskienė, parengimų vadovė Monika Butkevičienė, sekretorė Vlada Petraitienė. Kandidatės ir valdyba: T. Seliokienė, B. Naujokaitienė ir H. Statkuvienė. Revizijos komisijai išrinkta: V. Šeštokienė, H. Statkuvienė ir O. Samulienė. Draugija šiuo metu turi 60 narių. Visos katalikės moterys kviečiamos įsijungti į draugiją. Į visus susirinkimus kviečiamos ne tik narės, bet ir prijaugčiančios.

Paleido kalinius

Ispanijos vyriausybė, popiežiaus karūnavimo proga, iš kalėjimų ligi šio laiko paleido daugiau, negu 600 kalinių.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbourne PADEKA

Nuosirdžiai dėkoju visiems Parapijos šventės programos išpildytojams: Parapijos choro vadovui vargonininkui p. Juškai ir visiems choristams, klasiškai išpildžiusiems giedotines Mišias, p. Henrikui Paskėvičiui solo giedojimui. Mišijų metu, pp.: Birutei Tamošiūnienei, Malvinai Miliauskaienei, Antaninai Petraitienei, Petriui Morkūnui ir V. Zdanavičiui, išpildžiusiems dainas akademijos metu. Stud. Rūtai Svambarytei ir Juozui Seliokiui akompanavusiems solistams, p. Br. Žuemerui už puikiai paruoštą pasikaitą ir jos gražų perdavimą, p. H. Statkūnienę už akademijos pravedimą. Visiems Garbės prezidentams ir sveikinti. Ypač dėkingas kun. dr. P. Bačinskui suorganizavusiam ekskursiją iš Geelongo ir klausiusiam daug išpažinčių. Gausus parapijiečių atėjimas prie šv. Komunijos ir dalyvavimas akademijoje rodo, kad didelė mūsų tautiečių dalis vertina parapiją ir ją brangina. Kun. P. Daukny, MIC.

Gyvojo Rožančiaus rugsėjo mėn. intencija: kad prie tikėjimo grįžtų nutilę tautiečiai.

SYDNEY

Tautos ir Marijos šventė rugsėjo 8 d.

Kad ir būdami toli nuo tėvų...

Melbournas

TAUTOS ŠVENTĖ

Tautos šventės minėjimas tremtyje nustotų savo tikrosios reikšmės, jei paliktume nuosylą jaunima, jei nesistengtume jaunimui perduoti savosios lietuviškos kultūros. Tokios iniciatyvos imasi kaip tik katalikiškas mokslo einas jaunimas — moksleiviai ateitininkai. Tautos šventės proga organizuodami Melbourne lietuviškojo jaunimo Talento koncertą. Vyresnieji ar paremsime jaunimo pastangas savo gausiai atsilankymu? Rugsėjo 8 d. yra dviguba šventė. Visas katalikiškasis pasaulis tada švenčia švenč. Marijos Gimimo šventę, o mums lietuviams kartu ir Tautos šventę. Į iškilmingas pamaldas šv. Jono bažnyčioje visos lietuviškos organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis, kurias su garbės sargybomis pristatytų prie altoriaus. Po pamaldų 15 min. pertrauka, po jos šv. Jono bažn. didžiojoje salėje vyks Jaunimo Talento koncertas — Tautos šventės minėjimas, kur pasirodys mūsų talentingasis jaunimas! Kviečiame visus lietuvius kuo skaitlingiausiai dalyvauti!

Rengimo komisija

Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos Metinė Šventė

Katalikių Moterų metinė šventė yra Marijos ir Dangu Emimo šventė, o ji iškilmingai švenčiama po to sekančią sekmadienį. Pacia Marijos ir Dangu Emimo šventę, rugpjūčio 15 d., draugija suorganizavo Parapijos namuose, Kensingtone, vakarines šv. Mišias, kur prie puikiai papuošto altoriaus šv. Mišias laikė kun. P. Daukny, altorių supant jaunimui ir visiems susirinkusiems, kurių čia buvo apie 100. Po pamaldų buvo surušta agapė — valės.

Rugpjūčio 18 d., sekmadienį, Liet. Kat. Mot. Draugijos vėliava kartu su kitų organizacijų vėliavomis, stovėjo prie altoriaus, o draugijos narės su savo šeimomis šėjo prie šv. Komunijos šv. Jono bažnyčioje. Narės prisidėjo prie Parapijos šventės iškilmingumo, dalyvaudamos tautinių rūbais, išpildydamos akademijos programą.

Po akademijos draugijos narės su savo šeimomis persikėlė į Parapijos namus, Kensingtone, kur buvo surušta iškilmingi pietūs. Čia dalyvavo apie 120 žmonių. Pietų metu gražią kalbą pasakė mūsų pirm. p. V. Šeštokiene, gyvai apžvelgdama metinę veiklą ir kat. moterų ideala tarnaujant Dievui tiesoje ir meilėje. Draugiją sveikino kapelionas, Kat. Federacijos pirm. A. Bakaitis, Geelongo kapelionas kun. dr. P. Bačinskas. Meninė dalį išpildė Geelongo jaunimo choras, vad. savo kapeliono, kartu parodydamas ant ekrano daug spalvotų nuotraukų ir kun. Kungio laidotuves Adelaidėje.

Parapijos gyvenime Liet. Kat. Mot. Draugija turi labai didelį įnašą, jei ne pati pagrindinį. Minėjimai ir šventės niekad neapsieina be jų pagalbos, o pinigine parama remia ir toli esančias lietuviškas katalikiškas institucijas.

nės ir nuo savo pamiltos Marijos šventovės šiluvoje, bet rugsėjo 8 vėl grįžtame savo ilgesio mintimis, o ypač maldomis už tėvynę ir pavergtus brolius.

Šiais metais mums Sydney lietuviams rugsėjo 8 d. dar ir tuo svarbu, kad mes joje darome labai prasmingą ryšį — susiburti į vienas lietuviškas pamaldas visiems Sydney lietuviams, o ypač ateityje daug uoliau ją lankyti ir išlaikyti, aukojant savo asmeninius nepatogumus dėl mūsų brangaus tikėjimo ir lietuviybės išlaikymo.

Iškilmingos pamaldos už tėvynę rugsėjo 8 d. — Dainos chorui vad. muz. K. Kavaliausko, giedant lotyniškas mišias ir lietuviškas giesmes — įvyks Lidcombe, St. Joachim bažn. (prie John St.) 11 val. 30 min. punktualiai.

Organizacijos kviečiamos dalyvauti su savo vėliavomis ir uniformomis arba tautiniuose rūbuose.

Nuosirdžiai kviečiu visus Sydney ir tolimesnių apylinkių lietuvių dalyvauti šiose pamaldose, o ypač kuo skaitlingiau priimti šv. Komuniją, aukojant ją už Lietuvą ir lietuvius.

Išpažinčių bus klausoma nuo 10 val. iki 11 val. 20 min. prieš pamaldas.

Rugsėjo 1 d. paskutinės pamaldos Camperdown 12 val. yra užprašytos aukoti už a.a. A. Ničajų, jo mirties dviejų metų sukaktį. Prisiminkim visi šį a.a. mirusį tautietį, taip nuosirdžiai tarnavusį visuomenei ir šių pamaldų bažnyčioje.

Rugsėjo 6 d. pirmas penktad. ligonių lankymas su šv. Komunija įprasta tvarka. Išpažintys Bass Hills bažn. nuo 7 val. vakare. Kun. P. Butkus

Geelong

Sekanti sekmadienį rugsėjo mėn. 1 d. pamaldos Geelongo lietuviams šv. Jono bažnyčioje, North Geelong, 10 val. 15 min. ryto. Išpažintys pusė valandos prieš šv. Mišias.

Ateinanti sekmadienį bus a.a. D. Paliulio metinė. Bus atlaikytos už jo vėlę šv. Mišios ir po pamaldų East Geelongo kapinėse pašventintais paminklais. Per šv. Mišias giedos Melbourne Dainos Sambūris ir Geelongo Liet. choras.

Tautos šventė rugsėjo 8 d., sekmadienį. Bus iškilmingos pamaldos ir minėjimas Liet. namuose.

Kun. dr. P. Bačinskas
Geelongo kapelionas

Mūsų ligoniai

p. V. Jankaus sveikata gerėja. Gydyosi Geelongo miesto ligoninėje. Padarytos operacijos: p. P. Čerakavičienai, A. Bungardaitė ir p. Mažylienei.

Skaitytøjai rašo

Kas klausia — neklysta

Kai tautietis klausia „melskis“ ar „melsk“, ir jam niekas neatsako, o čia glūdimas ir kalbos bei prasmės, tad dovanokite už trigrai. Visų pirma gal ne tiek jau svarbu kokioms lūpom kas ištarima, svarbu pati intencija. Kiek pamenu, ortodoksai pavyzdžiu nesakydavo net nei melskis, nei melsk, o tik „Gospodu Bogu pomolimsia“, atseit, „Pasmelims!“ (būsim. laiko veiksmažodis) Tačiau nebūtų teisinga, jei mėgintume jiems prikišti nesimeldžiant o tik vis ruošiantis melskis. Tuo būdu ir mūsų bene nusižengia vieni sakydami melsk, kiti — melskis. O tai bene nuostolis kalba, tai ir prasme? Individualiai rasi dar prasmingiau daleisti, jog privalau pirma pats poteriauti... Nebūdama kompetentingu, gičiau neliesiu, o kas liečiama kalba, tai ir prauskis už mane — ne sakoma. Ta proga, lietuviškai spaudai laisvę išvydus, buvo griebtasi nusiprausti nuo slavizmo, kapelionas M. Gustaitis su mokytoju Kriauciūnu patardavo vietoje „prašymas“ vartoti „meldimą“, bet apsižiūrėjus, pasiliko ne „melsk“, o „prašyk ir ne „meldimas“, o „prašymas“.

Jablonskių, Bugu nebeturime. Skardžiai su Barzdūkais toli — neprisitaikę. Kylant idėjai kad suvienodinus ir apsisotus prie melskis ar melsk, gal būtų gera dirstelėti ką sako kunigas Yla, kuriam anuo metu teko kacetė kartu su prof. B. Sruoga pakoreguoti kai kurias lietuviškas mal-

A. A. ONAI TAMOŠAUSKIENEI

Lietuvoje mirus, jos dukrai Julijai ir žentui Julijui Každaliams reiškiu nuosirdžią užuojautą.

V. Stagis

Adelaidė

Adelaidės Liet. Kat. Moterų Draugijos metinės

Adelaidės LKM draugija savo metine švente yra pasirinkusi rugsėjo 15 d. — Marijos Dangun Emimo šventę. Kadangi ta diena Australijoje nėra švenčiama, tad L.K. Moterys savo šventės iškilmes nukelia į artimiausią sekmadienį. Šiais metais savo metinė šventė šventė rugsėjo 18 d. Šventės programoje buvo šv. Mišios šv. Kazimiero koplyčioje, bendra komunija, o po pamaldų Kat. Centro valgykloje suvestinės valės — agapė. Lietuvis katalikės moteris agapės metu sveikino klebonas kun. A. Kazlauskas Studentų ateitininkų atstovė Mikuzytė, Jaunųjų ateitininkų vardu R. Kubiliūtė ir valdybos narės prisagė po puokštę gėlių. Ateit. sendraugijų vardu sveikino J. Vasilas ir šv. Kazimiero savaitgalio mokyklos vardu P. Varnienė. Pabaigai p. Stepanienė skaitė paskaitą tema — Pasaulio Katal. Mot. Sąjunga, kuriai priklauso ir Adelaidės L. Kat. Mot. draugija.

Tenka apgailestauti, kad Adelaidės Liet. Kat. Mot. neapadovotai gyvo savo metinės šventės supratimu. Daugiau atrodė, kad švenčia tik valdyba, o kitos katalikės moterys lyg į vestuves kviečiamos, dar su varžymais atvykta pagerbdamos valdybos pastangas, o ne dalyvaudamos savo metinėje šventėje. Pasitaikė ir tokių, kurios ir prašomos agapėje nedalyvavo. Paskaitininkė nurodė kritiškas pastabas dėl draugijos veikimo. Dėl paskaitos būtų tik praversti diskusijas, tačiau to padaryti nebuvo galima, nes 3 val. p.p. šv. Pranciškaus Ksavero kunigų seminarijos rajone vyko Marijos garbei ruošiamą procesiją, kurioje lietuvių katalikų dalyvauja kaip atskiras vienetas su savo šv. Kazimiero vėliava.

Procesijoje lietuvių katalikų dalyvavo ne mažai ir atrodė labai gražiai, nes daug moterų, einančių lietuvių grupės priekyje, vilkėjo tautiniais rūbais. Žinoma, lietuvių katalikų grupę galėtų ir privalėtų būti kelis kartus didesnė.

Procesijoje, kuri sudaroma iš atskirų parapijų, tautinių ir katalikiškų mokyklų vienetų, šiais metais dalyvavo po 20,000 maldininkų. Visiems kalbant šv. Rožančių ir suėjus į seminarijos

das. Pagaliau galima prisiminti kad ir vysk. Paltaroka, kuris šio klausimo atveju gali būti vienas kompetetingiausių autoritetų. Ištrauka iš vysk. Paltaroko „Tikybės pirmamokslio“ 236 prarag. „Ko meldžiamės, sakydami: Šventoji Marija, Dievo Motina, melsk už mus nusidėjėlius dabar ir mūsų mirties valandoje. Sakydami: Šventoji Marija, Dievo Motina, melsk už mus nusidėjėlius dabar ir mūsų mirties valandoje — meldžiame Mariją, kad savo maldomis pas Dievą užtartų mus per visą gyvenimą ypač mums mirštant“.

Su tikra pagarba, St. Česna

* * *

Vertėtų atkreipti dėmesį

Kažin ar daugiau kam nors krito į akį, kad lietuvių, o ypač vyresnio amžiaus, dažnai be reikalo mini Dievo vardą. Dėl kiekvieno menkinio šaukia Jėzų ir Mariją, o ypač ka nors idomesnio bepasakodami. Kai kurie net sako, kad tai visai ne nuodėmė. Iš šito blogo išpročio labai dažnai galima spręsti kiek daug tam žmonių reiškia Dievas. Kartais žinomi tokie, kurie prieš Jį nusistatę, ar savo gyvenimo būdu rodo, kiek mažai Jis jam rūpi, bet Jis vėl daro mums pora sakinių. Kiti sako, kad geriau taip, negu iš viso neminėti. Man atrodo, kad tai Dievui negali patikti ir Jam garbės tikrai negali priduoti.

Meskinį šį įprotį ir neminėkime šventų vardų, išskyrus su didele meile ir pagarba.

Kitas blogas į protis, tai kalbėjimasis per šv. Mišias. Sunku suprasti kaip ypač vyresnieji, per gana ilgą gyvenimo laiką nesužinoję išsamiomis kas tai yra šv. Mišios ir kaip jose reikėtų laikytis. Net per patį pakylėjimą kalbasi ir toliau, lyg kad Dievas nebūtų nužengęs ant altoriaus.

Taip pat dauguma žėgnoja lyg kad muses baidydami. Juk tuo mes išreiškiame tikėjimą į šv. Trejybę. Iš viso dabar visur galima pasigirsti pagarbos šventims dalykams. „Atrodo, kad niekas neturi mažesnės vertės, kaip ju Sutvėrėjas“ sako Kristus apsirėiškęs vienuolei J. Menendez P. P.

Melbournas

Atlikime savo tautos vadavimą pareigą

Mūsų tauta kenčia sunkių okupacijos junga. Mūsų tautiečiai tėvynėje ilgisi dienos, kada jiems išmūš išlaisvinimo valanda. Jų kancios mums sunkiai suprantamos, nes gyvendami jau keliolika metų iš tėvynės išplėsti, mes net ir dalies negalime išvaizduoti tų sąlygų. Prisimindami savo brangią tėvynę, tą neįsivaizduojamą skaičių kankinių joje ir tolimose šiaurės taigose, mes negalime nei valandėlės užmiršti pareigos — stovėti už jos laisvę kovotojų eilėse.

Mūsų politiniai veiksniai, kurių didžiausias centras yra JAV, vadovauja tai kovai. Bet tai kovai, be asmeninių pastangų, reikia dar ir daug lėšų: informacija apie mūsų tėvynės padėtį per spaudą, radiją, televiziją; organizavimas kongresų ar suvaizdavimų vieniems ar drauge su kitų tautų kovotojais, stuntinai delegacijų į savo metu formuojančius pasaulio politiką veiksnius — tai tik dalėlė tų uždavinių, kuriuos atlieka mūsų vadovaujantieji politiniai veiksniai. O tai irgi jau daug, ypač kad pasaulis dažnai yra kurčias mūsų šauksmui, kad teisingas mūsų bylos našvietimas temdomas galings priešo propagandos, kuriai lėšų reikalingas neribotas. Taigi, mes turime budėti. Nors ir nedidele savo finansine parama mes palengvinsime savo veiksmų pastangas ir prisidėsime priartinti tėvynės išlaisvinimo dieną.

Svesdami Mergelės Marijos gimimą ir Tautos šventę rugsėjo 8 dieną, aukokime pagal išgales Tautos Fondui, nes jis remia tautos vadavimą apmokėdamas būtiniausias išlaidas, susijusias su Lietuvos vadavimu.

Aukos priminęs rugsėjo 8 d., sekmadienį, prie šv. Jono bažnyčios prieš ir po pamaldų Tautos Fondo Melbourn skryžiaus valdybos nariai.

Tautos Fondo Australijos Atstovybės Melbourn Skryžiaus Valdyba

sporto aikštę, prie įrengto altoriaus, maldos garšas aidėjo lyg tiltų juros ar miško ošimas. Baigęs šv. Rožančių, vysk. Gleeson pasakė gražų pamokslą ir palaimino šv. Sakramentu. J.

PADEKA

Didžiai gerb. kun. dr. P. Bačinskui paivažinusiame Melbourne L.K.M.D.-jos metinės šventės pietus savo spalvotais paveikslais, o taip pat atvežusiam jaunąsias Geelongo Jaunimo choro dainininkes bei muzikantes, reikiame nuosirdžią padėką.

Mieloms Marytei Manikauskaitėi, Verutei Manikauskaitėi, Elytei Vaičekauskaitėi, Vidutei Vaičekauskaitėi ir Genutei Varanaitėi už gražiai padainuotas dainėles ir akordeono bei gitaros muziką tariame širdingą acū.

Melbourn L.K.M.D.-jos
Valdyba

Maloniai kviečiami visi Melbourne ir apylinkės tautiečiai atsilankyti į šaunų

Tradicinį „Tėviškės Aidi“

METINIŲ BALIŲ

Baliuje nuotaikinga programa ir daug įdomių staigmenų. Geras kontinentalinis 6 žmonių orkestras. Veiks turtingas Lietuvių Katalikių Moterų D.-jos bufetas. Vietoje įvairūs gėrimai ir alutis (stiprieji gėrimai baro kainomis).

BALIUS ĮVYKS NAUJAI ATREMONTUOTOJE, PADIDINTOJE IR MENISKAI ISDEKORUOTOJE

Richmond Town Hall

RUGSĖJO MĖN. 6 DIENĄ (PENKTADIENĮ) 8 VALANDĄ VAKARĖ

Pakvietimai gaunami sekmadieniais prie bažnyčios mažojoje bibliotekos salėje pas p. V. Žiogą. Kitu laiku Parapijos name. Telefonas: 33-2355

„Tėviškės Aidai“

Tėvams

Skundžias tėvas, verkia močia, Nebeklauso jau vaikai; Nors ir valgyt gausia social, Viską daro atvirščiai.

Jums patarsiu, ką daryti, Didžiai gerbiama tėvai, Rade proga — pabandykit Pasilinksminti bendrai!

Pasaulio galas jau artėja, Pagalvoti net baisu. Samdosi tėvai vertėja, Kad šnekėtis su vaiku.

Viengungiui

Daug nenoriu tau kalbėti, Tave, mielas, suprantu... Šitam lauk pralinksmėsi, Pasijusi vėl žmogum.

Rasi partnerių kiek nori, (Jei tik būsi apsiukrus). Ant drąsos paėmęs porą Sėsk pas vedusius draugus.

Draugui ranka, ponai žodi, Ir problema išspresita: Polka, valsa, klumpakoji Kiek tik leidžia sveikata!

Likusiems

Mokam dirbti ir taupyti, Bet ne viskas pinigai. Turtai gali pražudyti, Kai tarnaujam jiems akiai.

Dirbus reikia pailsėti, Mesti rūpesčius visus. Laiko rask pasižmonėti, Nors bent kartą į metus.

Richmond salėj, kaip girdėjot, Balius Tėviškės AIDU. Tad nelauk rankas sudėjęs, Kol dar yra bilietai.

PADEKA

Spaudos Vajaus Rezultatai

Bet koks kultūrinis veikimas yra surištas su aukomis. Pirmoje eilėje aukojasi tie, kurie ant savo pečių imasi kokio nors kultūrinio užsimojimo. Jų darbas, laikas ir nervų ištekliai yra sudedami ant pasirinkto idealo aukuro.

Būdami mažos tautos vaikai, o prieš akis turėdami tokį milžinišką uždavinį išlaikyti mūsų tautos dvasią ir kūną atsparų naikinčioms jėgoms, mes turime tap ti dvasios milžinai apsiginklavę intelektualiniais ir moraliniais ginklais.

Spauda yra mums prieinamiausia forma, per kurią mes savo dvasiniais turtais galime pasidalinti ir amžių glūdimuose kurtą tautos dvasią į naujus laikus perkelti ir josios lobius atkleisti naujų laikų ausroje gimstantiems ir bręstantiems mūsų garbingos tautos kraujo palikuonims.

Maironis ragino imtis arklų, knygos, lyros ir eiti Lietuvos keliu. Atseit ir tautos gyvenimą eina per darbą, mokslą ir meną.

Gražu konstatuoti, kad yra ženklu, jog mes klausome savo tautos dainiaus ar nenustojusių skambėti kanklių. Jaučiamai bunda mūsų didžiųjų kunigaikščių dvasia mūsų samoneje ir pradeda apsisiekti Mindaugo apjungiančioji išmintis konkrečiais pavildais. Į spaudos vaju atsiliepė didelis būrys susipratėlių plunksnos talka ir pinigėmis aukomis. Į šiu susipratėlių eiles iraišyti savo aukomis prisidėjo:

Is Adelaidės:

Kun. A. Kazlauskas, MIC, Tėvai Marijonai savo auka, Bažnytinė rinkliava šv. Kazimiero koplyčioje ir Adelaidės Kat. Mot. Draugija.

Is Geelongo:

Bažnytinė rinkliava per kun. dr. P. Bačinską.

Is Sydnejaus:

Bažnytinė rinkliava per kun. P. Butkų, Sydnejaus kapeliono auka, vieno T.A. skaitlytojo stambesnė parama T.A.

Is Melbourne:

Bažnytinė rinkliava gauta per kun. P. Daukny, MIC ir stambi Melbourne Lietuvių Kat. Moterų Draugijos auka.

Is Newcastleio:

Kat. spaudos vajaus proga gauta auka per kun. St. Gaidelį, S.J.

Kitos aukos ir aukotojai buvo paskelbti T.A. Nr. 23 ir 30.

Visiems minėtiems asmenims ir organizacijoms tariame nuosirdų acū už medžiaginę ir moralinę paramą, kuri įgalina tęsti užsimotą darbą toliau.

Austr. Liet. Kat. Fed. Vald.

PADEKA

Nepaprastai džiugu konstatuoti, kad mūsų lietuviškuose kultūros baruose galima įžiūrėti vis labiau šviesėjantį horizontą.

Vienas iš tokių šviesulių yra Geelongo spaudos balius, kurio pelnas buvo skirtas abiem laikraščiams paremti.

Lietuvių Katalikų Federacijos Valdyba nuosirdžiai dėkoja šio vakaro organizatoriams už tokią pozityvią mintį ir už £38.4/- auką T.A.

Austr. Liet. Kat. Fed. Valdyba

„TEVIŠKES AIDAI“

ligi šių metų galo tik vienas svaras. Pasinaudokite proga

Skonio reikalas

— Mieli ponai! Mūsų skoniai Visuomet ir visada, Aukštos klasės! Galim drašiai Tuo didžiūti! Tai tiesa!

Svieta matėm Ir supratom, Kad ne turtas vien svarbu; Nes be skonio Nemašom Tiesiog gėda tarp žmonių!

Bet mes švirią Vaga varom Mūsų skoniai — be klaidos! Kas kur tinka Ir pritinka: — Prisitaikom prie tvarkos.

Kiti klysta Ar nedrįsta, Ar iš viso, kaip apuok — Gi lietuviai, Kur nebūve, Skonis, saikas — — Mes išlaikom Net ir taktą visada!

Aiškus faktas: — Svarbu taktas! — Svarbu skonis ir tvarka! Mes įrodom Tai ne žodžiais Bet vien praktika gyva!

Ruošiam balių, Samdom salę, Muzikantų bent šešis; Stalai lūžta, Nepritrūksta Mums linksmybės per naktis.

O per balių Po tą salę Vaiskto ponai, kaip gaidžiai; Šypsos ponios Ir malonūs Skamba ten pašnekėsiai.

Viskas vietoj. Etiketas Išlaikytas su saiku! Niek's nepyksta Jei nuslysta Jo kaimynas po stalu —

Visi maukiam, Kol aptraukia Miglos stiklines akis; Nebelaukiam Visi šaukiam Kaip kuris beišmanys...

Genys margas? — Juoko darbas! — Mūsų balių nematei? Kaip mirazas Pomois gražios, Margi ponai, kaip gaidžiai.

Kas ką turi: Kas kepturę, Kas čebatus su aulais; Kas našutką, Kas su kutka. Bet kiekvien's kitoks ateis.

— Lai ji galas! — Čia tik balius! Juk ne rūbuose esmė! Gerai žinom — Išmėginom — Baliuje svarbu gerklė...

Mūsų ponios Baliaus toną

Printed by Polpress Pty Ltd 23 Clifton St., Richmond, Vic. Published by Mr. A. Bakaitis, as President of Lithuanian Catholic Federal Committee, 20 Haig St. Mornington, Vic.

Kelia procentų šimtu; Pristaiko Ir prilaiko Kaip parodoje madų.

Kiek poničių Kiek suknučių Ir kiekviena vis margiau; Viena trumpa, Kita sunku Kailį dedas — gal šilčiau?...

Kas šilkinė — Kartūnė — O trečia su megstuku; Viena plona, Kita šonus Apšiuosus veltiniu...

— Ponios! Ponai! Turim skoni! Pasidžiaugti tuo džiugu: — Tad nelauke Mes ir traukim Baidyt žvirblis iš kviečių —

Sydnejus

Užbaigiant pamaldas Camperdown ir Bankstown

Štai jau artėja rugsėjo 1 d. sekmadienis, kuriame paskutinį kartą bus laikomos lietuviškos pamaldos Bankstown St. Brendan's bažn. 10,45 val. ir Camperdown 12 val.